

АКТУАЛНИ ОБЩЕСТВЕНИ НАГЛАСИ И ПОТЕНЦИАЛ НА ДЕСНИЯ ВОТ

Юли – Септември 2013 година

Население 18+ и бизнес

ПРЕЗЕНТАЦИЯ

Актуалните обществени нагласи

Базисни политически възгледи и разбираня

Поведение и нагласи на десни избиратели

Потенциал за развитие на дясното политическо пространство

Нагласи към нови партии

Дизайн на проучването**1.Население, 18+****2.Собственици и работодатели****Метод на регистрация****1. Пряко лично интервю****2. Онлайн анкета****Извадка****1.1200****2. 226 отзовали се/ 77 цели****Период****Юли – Септември 2013**

По самоопределяне

Десни: Самоопределящи се с крайно десни, десни и център
- дясно възгледи

Леви: Самоопределящи се с крайно леви, леви и ляво-
център възгледи

По общи политически възгледи

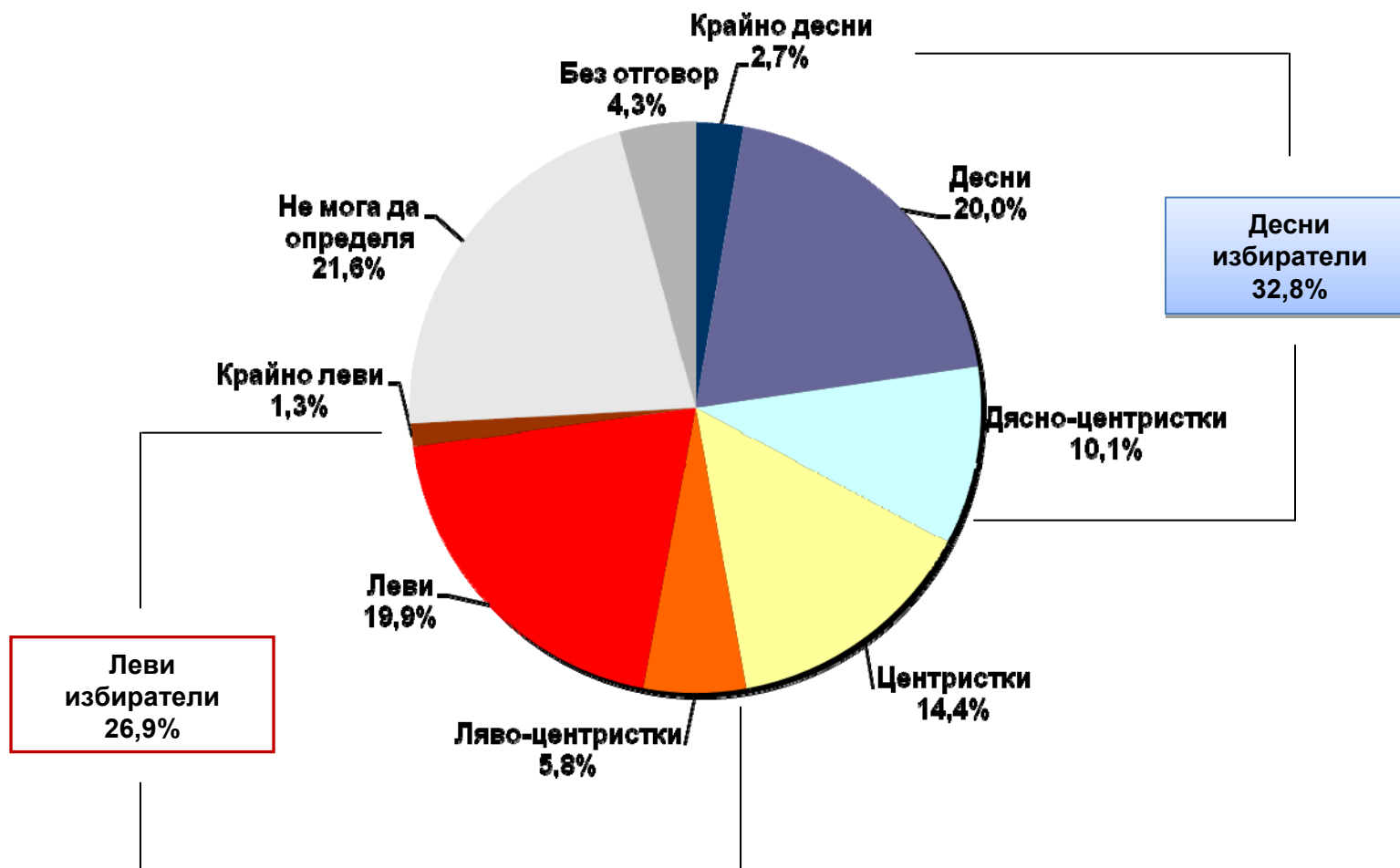
Граждани

Демократи

Социалисти

Националисти

Като използвате политическата скала “ляво-дясно” как бихте определили своите политически възгледи?

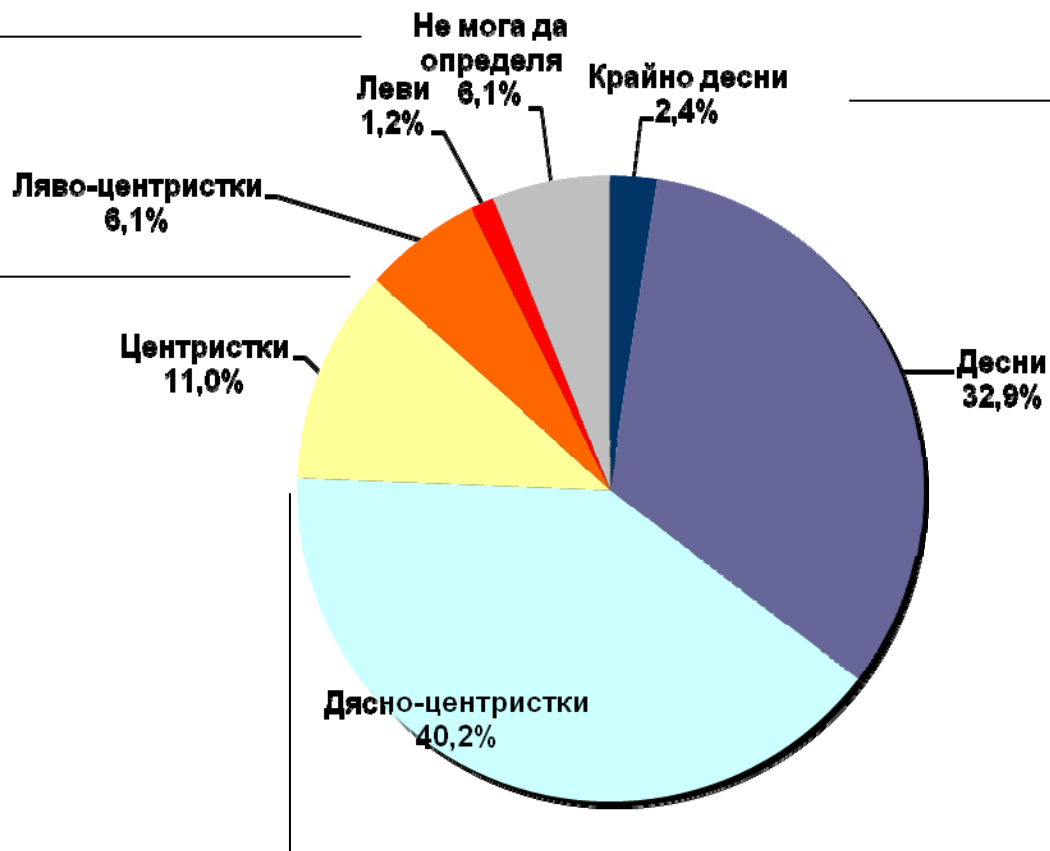
База: Всички /1 200/

Самоопределяне по скалата ляво-дясно на бизнеса

Като използвате политическата скала “ляво-дясно” как бихте определили своите политически възгледи?

Всички Леви
26.9%

Бизнес Леви
7.3%

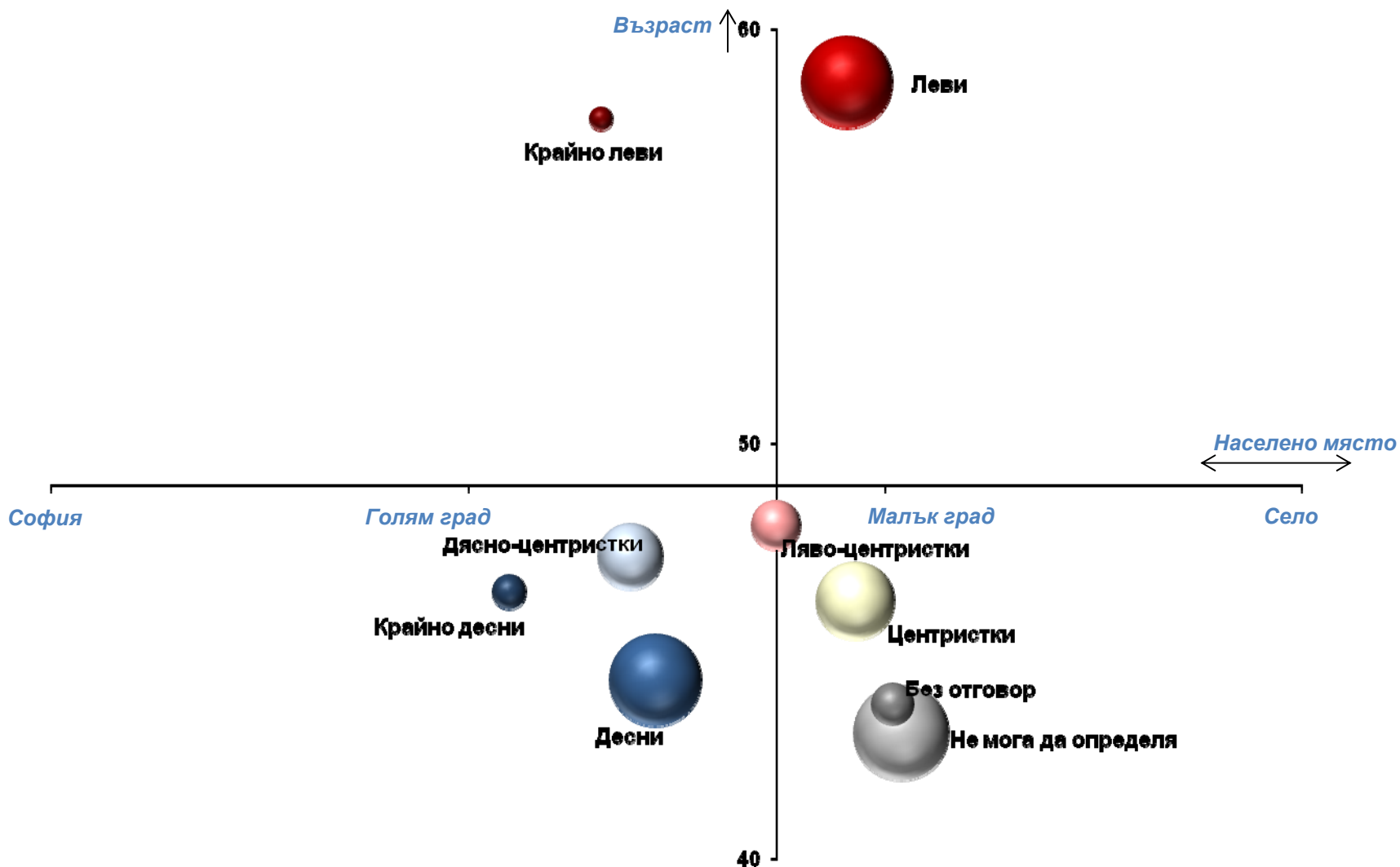
Бизнес Десни
75.5%

Всички Десни 32.8%

База: Всички отговорили /82/

Като използвате политическата скала “ляво-дясно” как бихте определили своите политически възгледи?

Позициониране на избирателите по политически възгледи и демографски характеристики

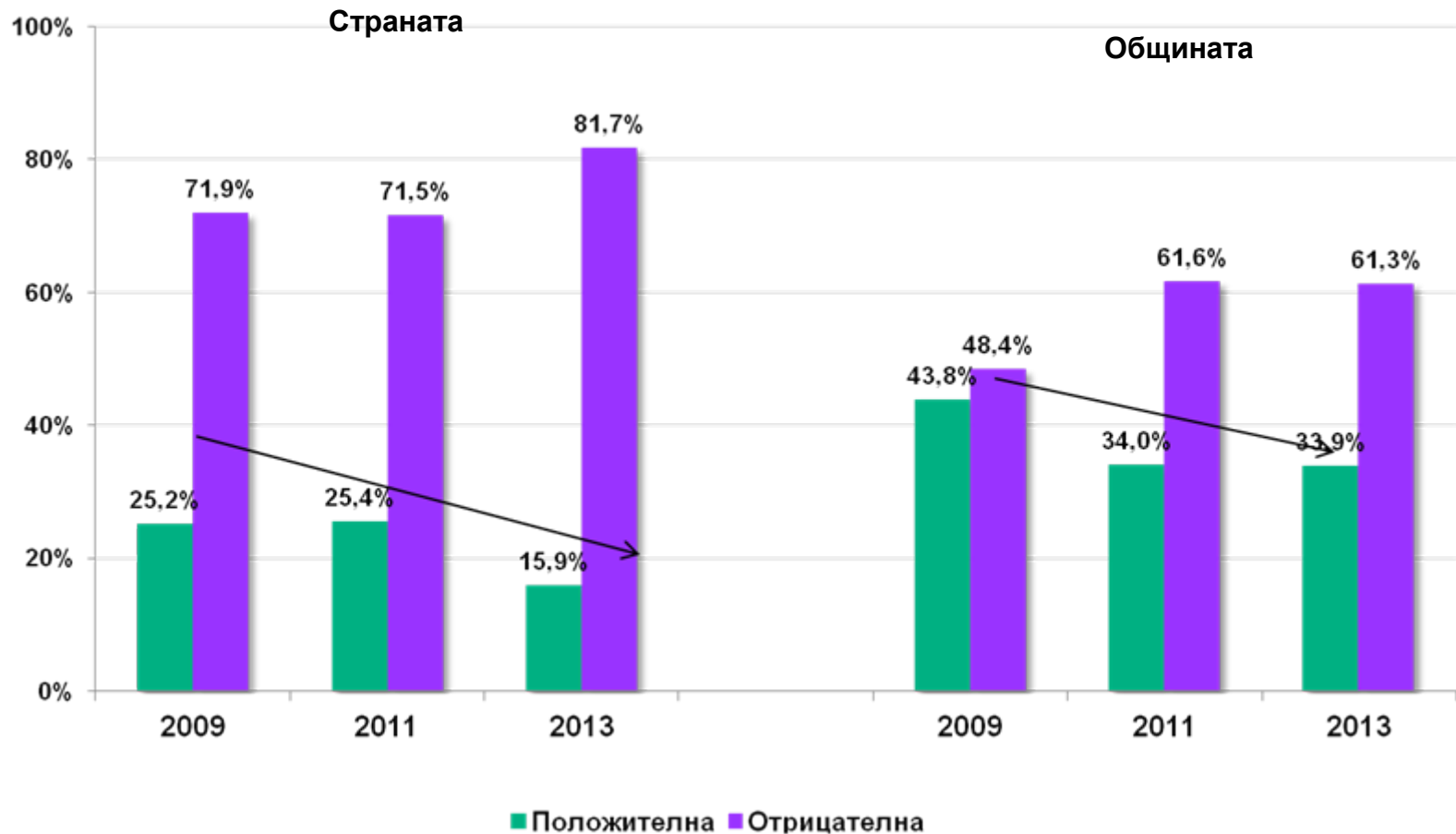
База: Всички /1 200/

ОСНОВНИ ИЗВОДИ

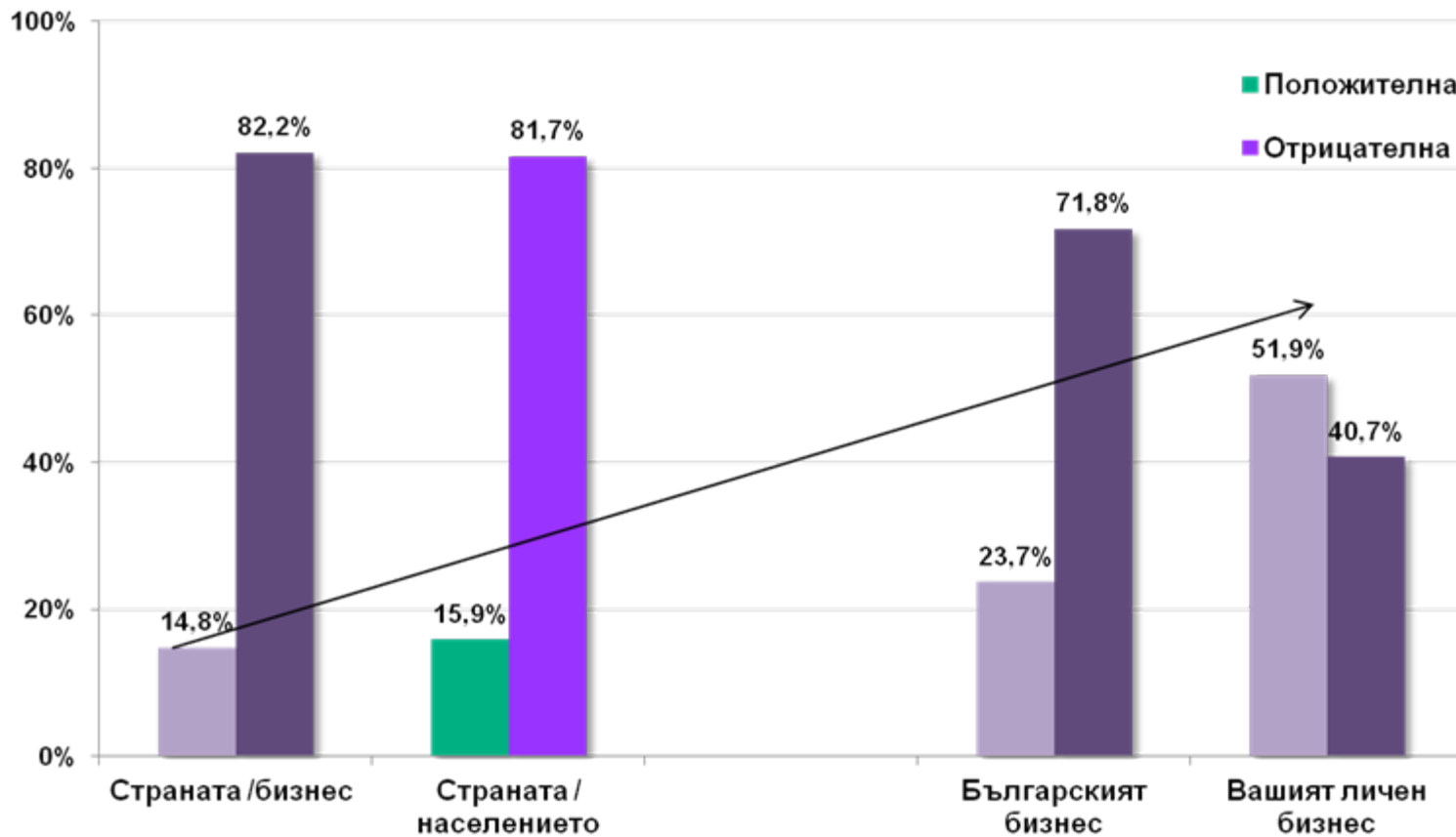
Оценка за развитието на страната и общината – сравнение с 2011 г. и 2009 г.

В каква посока – положителна или отрицателна, се развива според Вас:

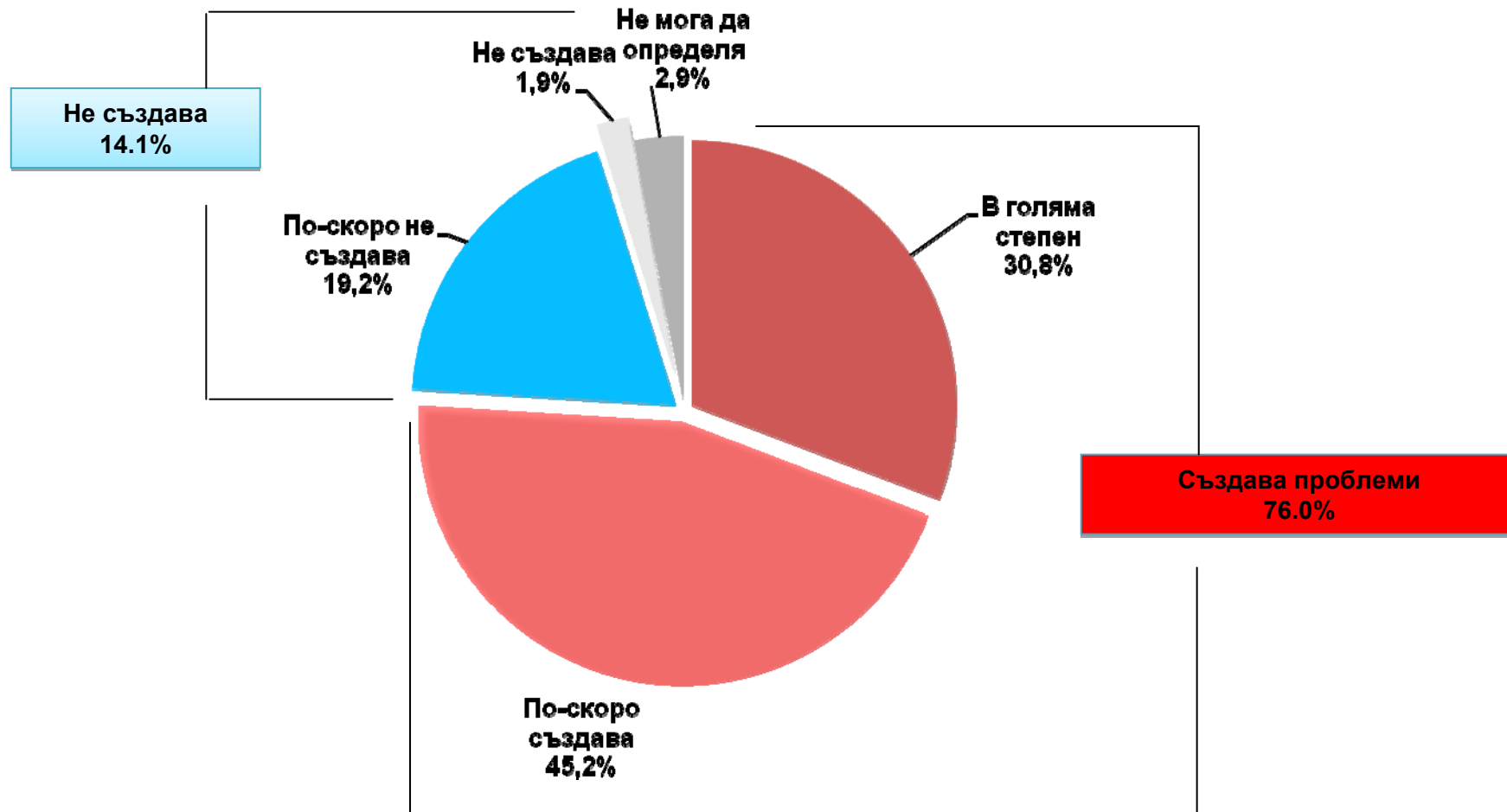
База 2013: Всички /1 200/
База 2011: Всички /1 219/
База 2009: Всички /1 215/

В каква посока – положителна или отрицателна, се развива според Вас:

База: Всички отговорили /135/

Доколко сегашната политическа ситуация в страната създава проблеми пред Вашия бизнес?

База: Всички отговорили /104/

Според Вас, кои са основните проблеми на страната в момента?

Посочван е повече от един отговор.

Представени са отговорите над 2%.

Според Вас, кои са основните проблеми на страната в момента?

Спонтанен отговор. Посочван е повече от един отговор.

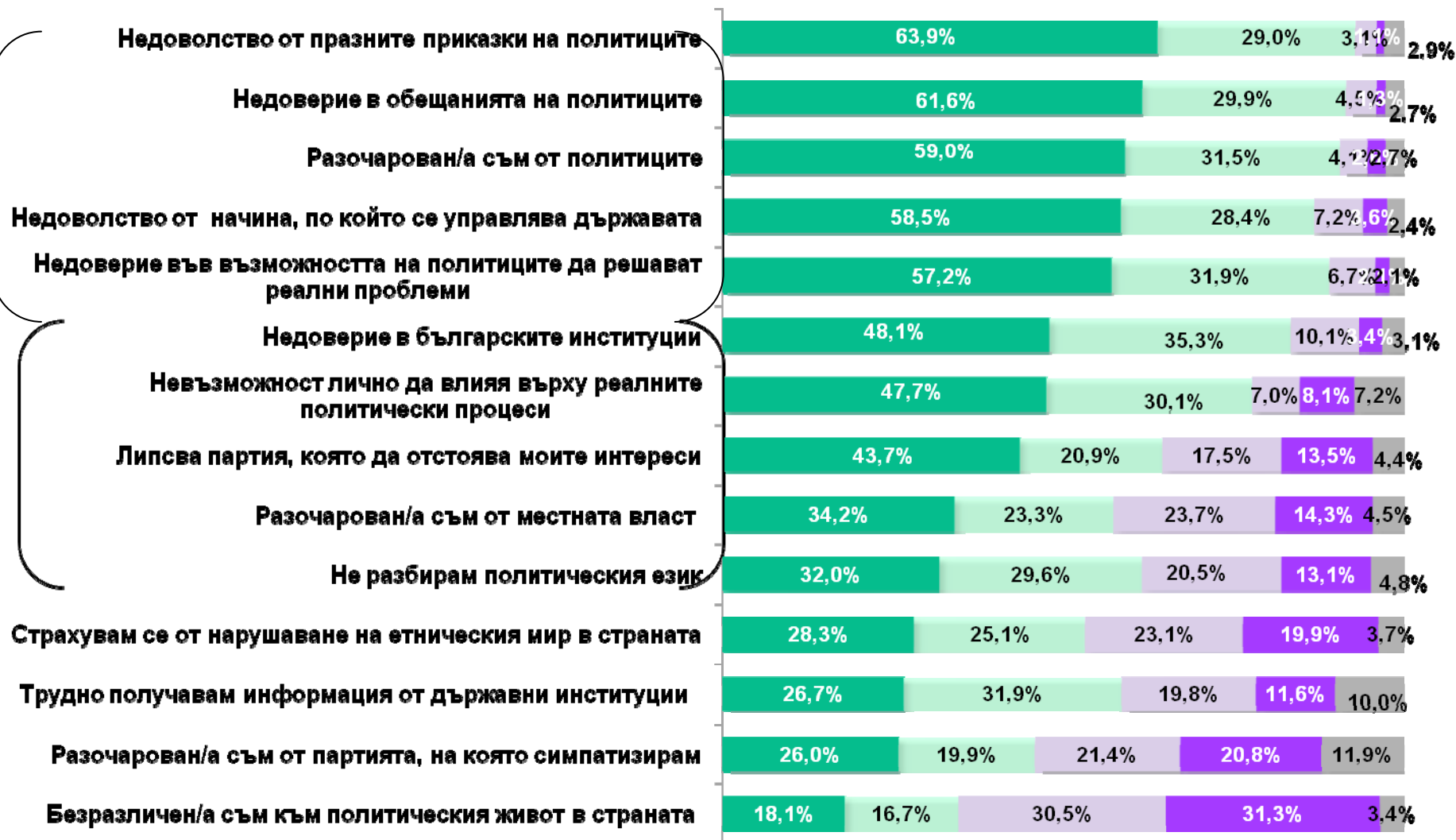
Представени са отговорите над 2%.

База: Всички отговорили /108/

Моля посочете, доколко сте съгласни или не с всяко от следните твърдения?

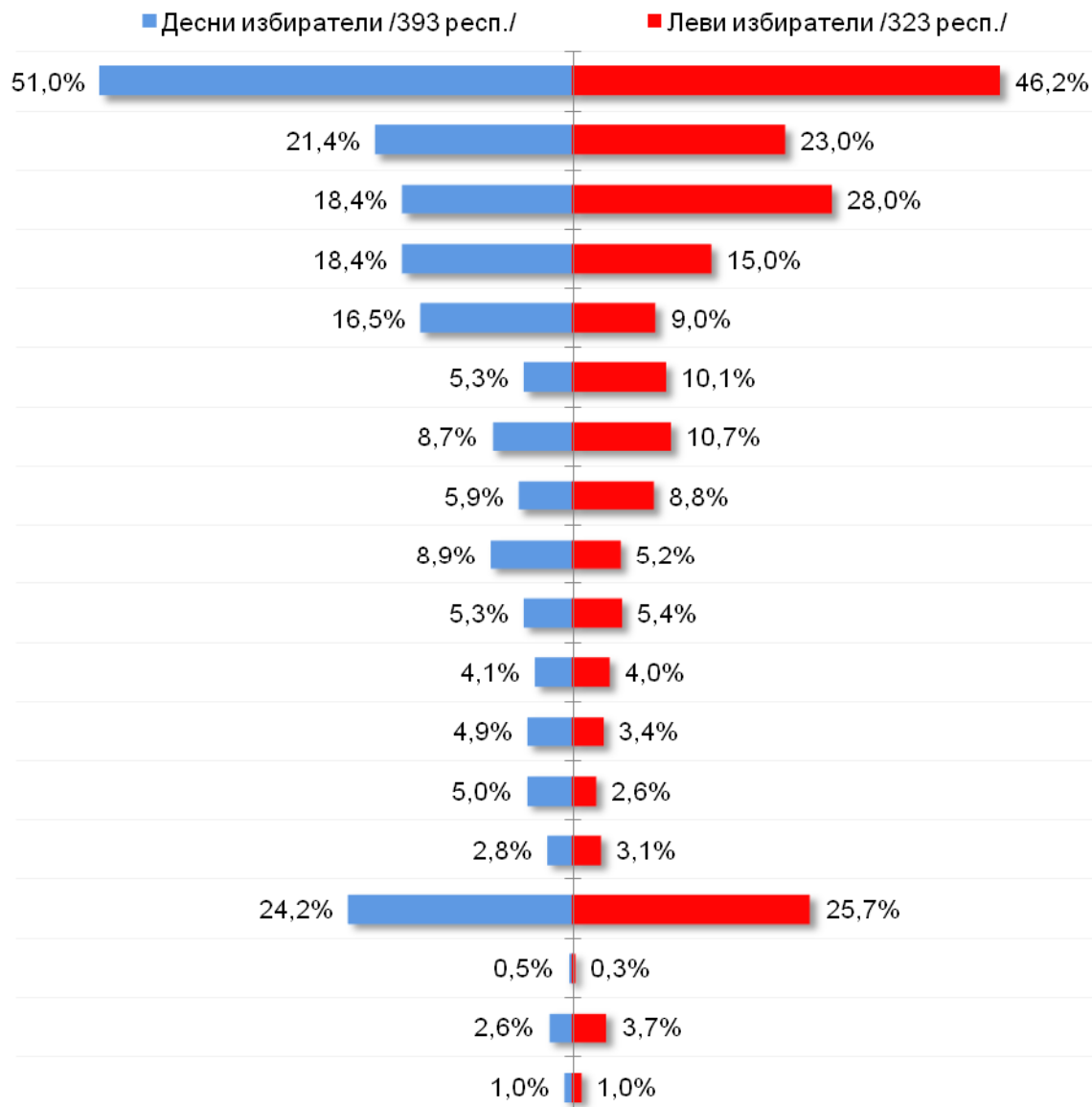

■ Напълно се отнася ■ По-скоро се отнася ■ По-скоро не се отнася ■ Изобщо не се отнася ■ Не мога да определя

Според вас, кои са основните проблеми на политическата система в България?

Посочван е повече от един отговор

- Корумпирани/ непочтени политици
- Не се грижат за народа, за проблемите му
- Пълно разделение на полит партии/неразбирателство
- Лошо управление
- Промени в политическата система
- Липса на отговорност
- Промени в изборителната система
- Безработицата
- Неработеща икономика
- Ниски доходи/ Бедност
- Борба за власт/властолюбие
- Липса на добри закони
- Неподходящи лидери
- Социална политика
- Друго
- Всичко/Има много проблеми
- Не мога да определя
- Без отговор

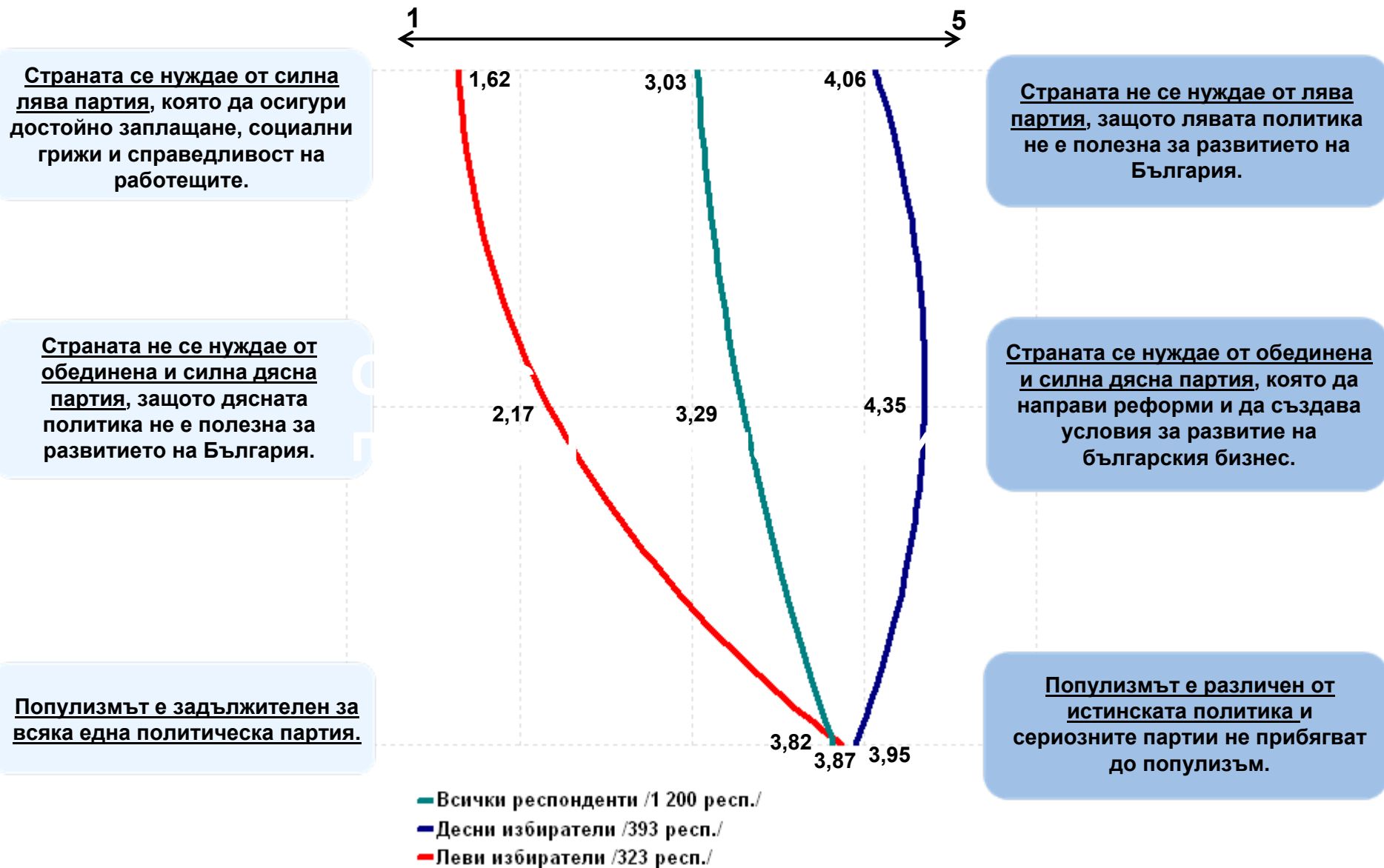
ТЕМИ НА ОБЩЕСТВЕНИЯ ДЕБАТ

- Ограничаване на монополите **77%**
- Мажоритарен вот **67%**
- Опозицията трябва да е конструктивна **66%**
- Задължително гласуване **63%**
- Компромис с партийните принципи в интерес на гражданите **60%**
- Не е необходима отделна националистическа партия **57%**
- Гарантирани социални блага и услуги на всички **56%**
- Партиите са необходими за развитие на демокрацията **49%**

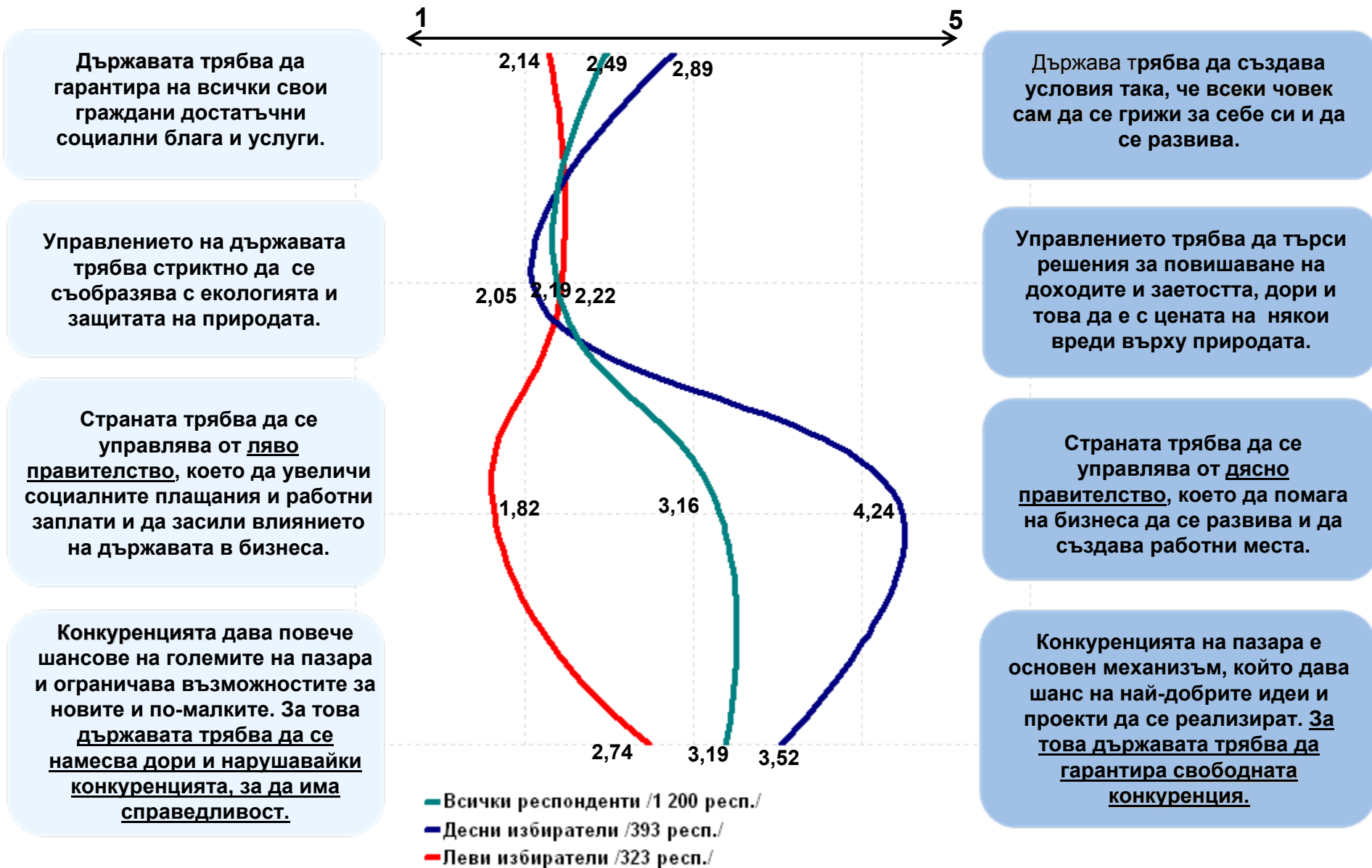
- Политиците да решават конкретни проблеми на гражданите 50%
Политиците да отстояват принципи 30%
- Свобода за бизнеса от държавата 49%
Ефективен контрол върху бизнеса 31%
- Демократично управление 47%
Лидер със силна ръка 38%
- Смяна на сегашните политици 47%
Приемственост в политиката 32%
- Национализмът е необходим на българите **43%**
Национализмът е излишен в днешно време 37%

• Конкуренция и свободен пазар	45%.
Намеса на държавата за справедливост	32%
• Национализмът е необходим	43%
Национализмът е излишен	30%
• Дясна партия да управлява страната	40%
Лява партия в управлението	30 %
• Национализация на приватизирани предприятия	40%
Против	43 %
• Страната да се управлява от нова партия	39%
Страната не се нуждае от нова партия	37%

Съгласие или не с твърдения?

Моля посочете, доколко сте съгласни или не с всяко от следните твърдения?

Моля посочете кое от следните две противоположни твърдения е по-близко до вашето мнение.

Политиците и политическите партии трябва преди всичко да решават конкретните проблеми на хората.

Политиците трябва да правят компромиси с политическите си принципи, ако това изискват избирателите им.

Опозиционните партии трябва да приемат конструктивните идеи на управляващите, дори с това да загубят част от своя опозиционен образ.

Сегашните политици трябва да бъдат сменени и да дойдат изцяло нови лица.

Страната трябва да се управлява от нова партия, която да е нещо различно от всички до сега.

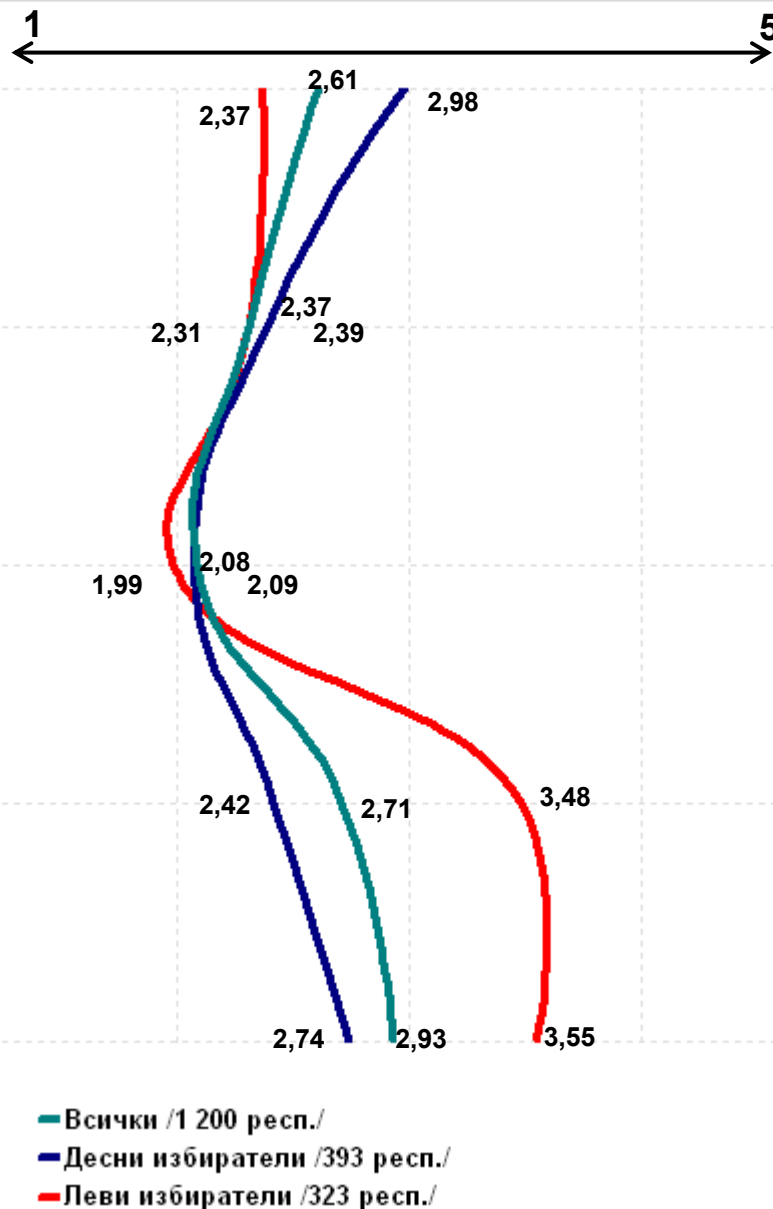
Политиците трябва преди всичко да отстояват ценности и принципи и да дават идеи за развитието на страната.

Политиците не трябва да нарушават политическите си принципи, дори и да противоречат на очакванията на избирателите им.

Опозиционните партии не трябва да подкрепят управляващите, дори когато те са конструктивни.

В политиката трябва да има приемственост и традиции и за това в нея трябва да останат опитни и компетентни политици.

Страната не се нуждае от нова партия, а от промяна и демократизиране на сегашните партии.

Моля посочете, доколко сте съгласни или не с всяко от следните твърдения?

Монополите трябва да продължат да съществуват, защото гарантират заетост и развитие на пазара.

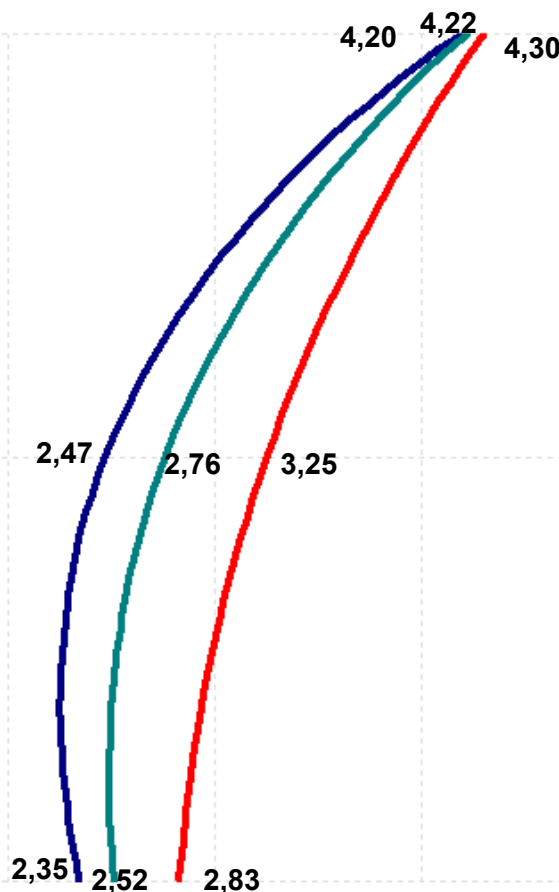
Държавата трябва да не допуска монополи и да ги ограничава, за да защити интересите на бизнеса и гражданите.

Държавата трябва да дава повече свобода на частния бизнес.

Държавата трябва по-ефективно да контролира дейността на частния бизнес.

Държавата трябва да намали данъците на бизнеса, за да стимулира икономиката.

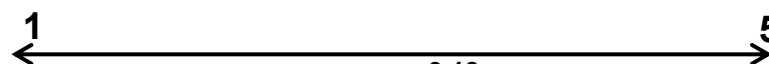
Държавата трябва да наложи високи данъци на бизнеса, за да има повече средства за образование, здравеопазване и социална политика.

— Всички респонденти /1 200 респ./
 — Десни избиратели /393 респ./
 — Левы избиратели /323 респ./

Моля посочете, доколко сте съгласни или не с всяко от следните твърдения?

Страната се нуждае от управление на лидер със силна ръка.

Партиите не са необходими, те спъват развитието на демокрацията и трябва да бъдат премахнати.

Национализмът е необходим на българите за тяхното самочувствие и отстояване на интересите им.

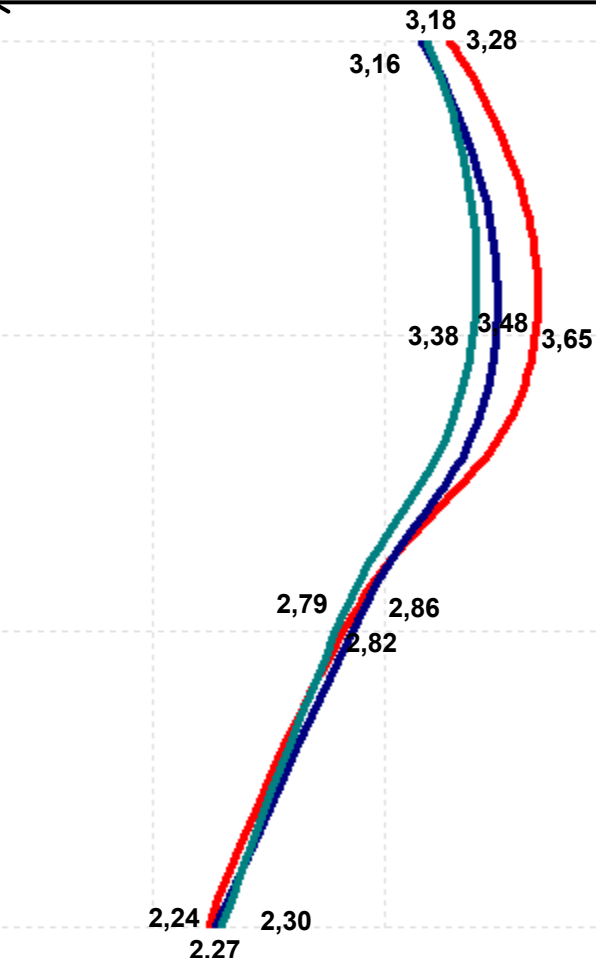
На страната не е необходима самостоятелна националистическа партия, а отстояване на националните интереси от всяка партия.

Страната се нуждае от развитие на демокрацията чрез силни институции на гражданското общество и граждански контрол върху властта.

Партиите са необходими за развитието на демокрацията.

Национализмът е излишен в днешно време, защото българите стават част от европейската общност.

Страната се нуждае от националистическа партия с широко влияние.

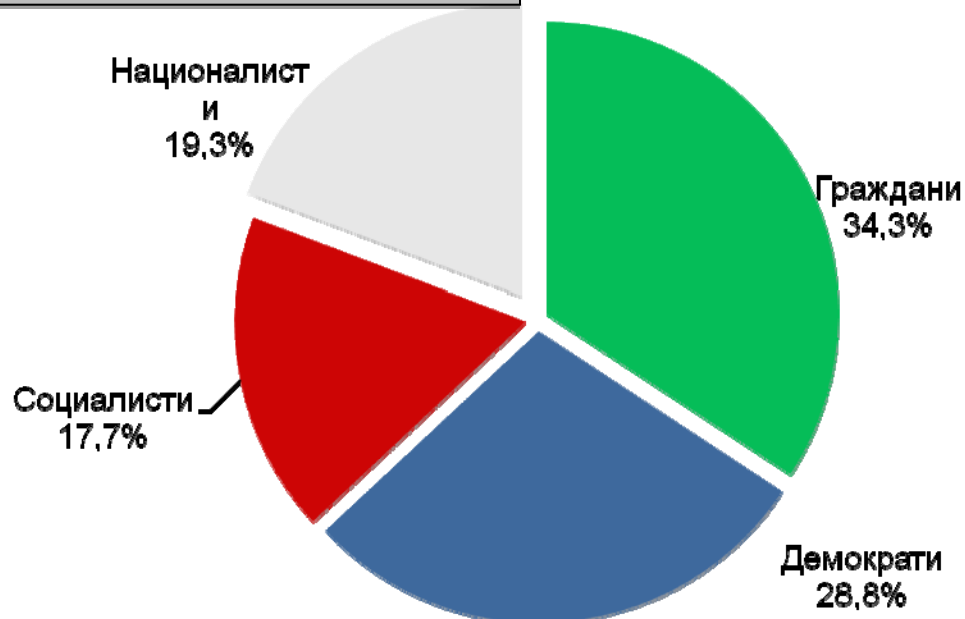
— Всички респонденти /1 200 респ./
 — Десни избиратели /393 респ./
 — Левни избиратели /323 респ./

„НАЦИОНАЛИСТИ“

- ✓ Управление на лидер със силна ръка
- ✓ Партиите не са необходими
- ✓ Национализмът е необходим
- ✓ Страната се нуждае от националистическа партия с широко влияние.
- ✓ Държавата - да не допуска монополи

„ГРАЖДАНИ“

- ✓ Развитие на демокрацията и граждански контрол.
- ✓ Отстояване на националните интереси от всяка партия.
- ✓ Екология и защитата на природата.
- ✓ Конкуренция на пазара
- ✓ Държавата да не допуска монополи

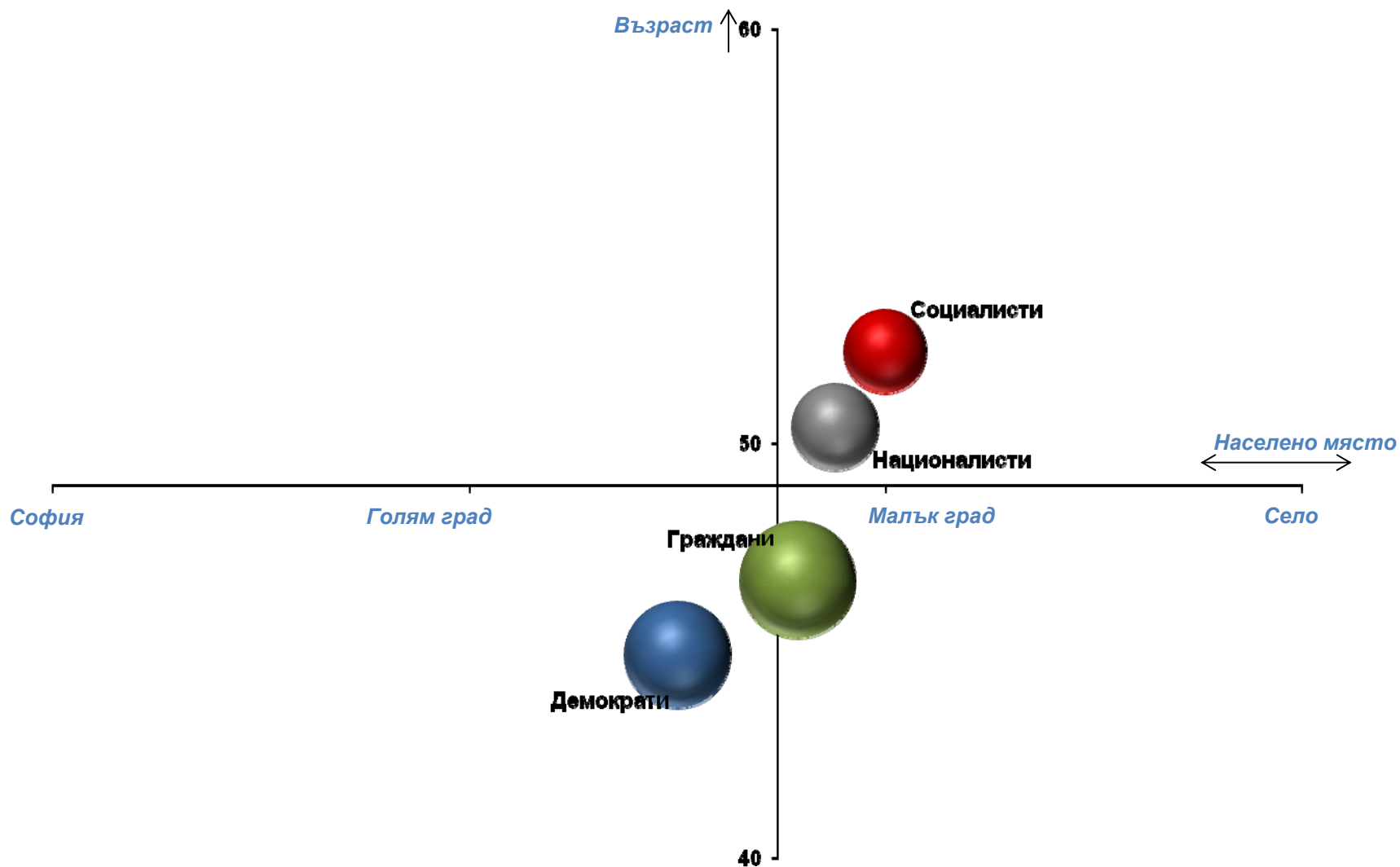

„СОЦИАЛИСТИ“

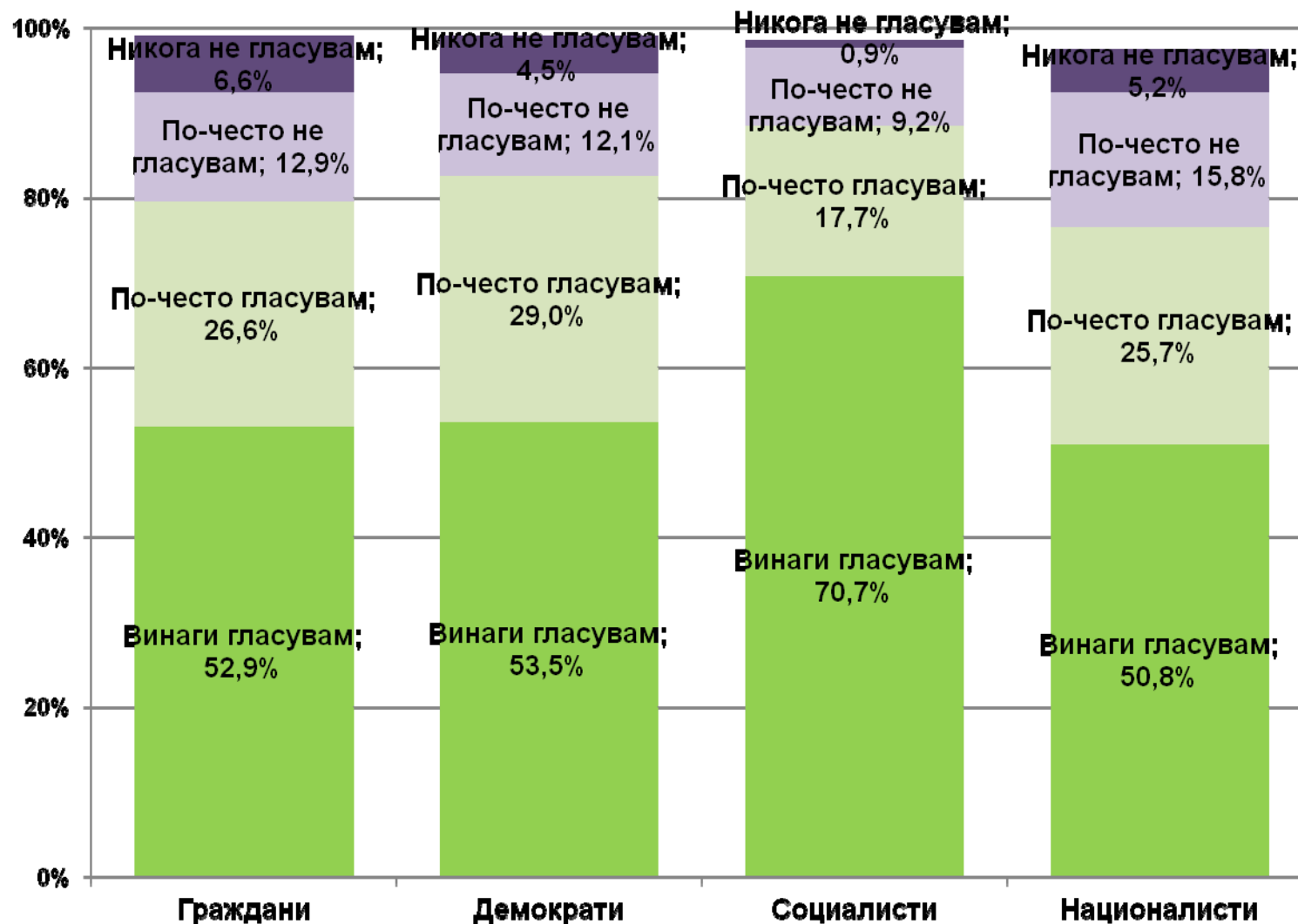
- ✓ Контрол върху дейността на частния бизнес
- ✓ Високи данъци на бизнеса
- ✓ Държавата - да се намесва, за да има справедливост
- ✓ Страната трябва да се управлява от ляво правителство
- ✓ Държавата - да не допуска монополи

„ДЕМОКРАТИ“

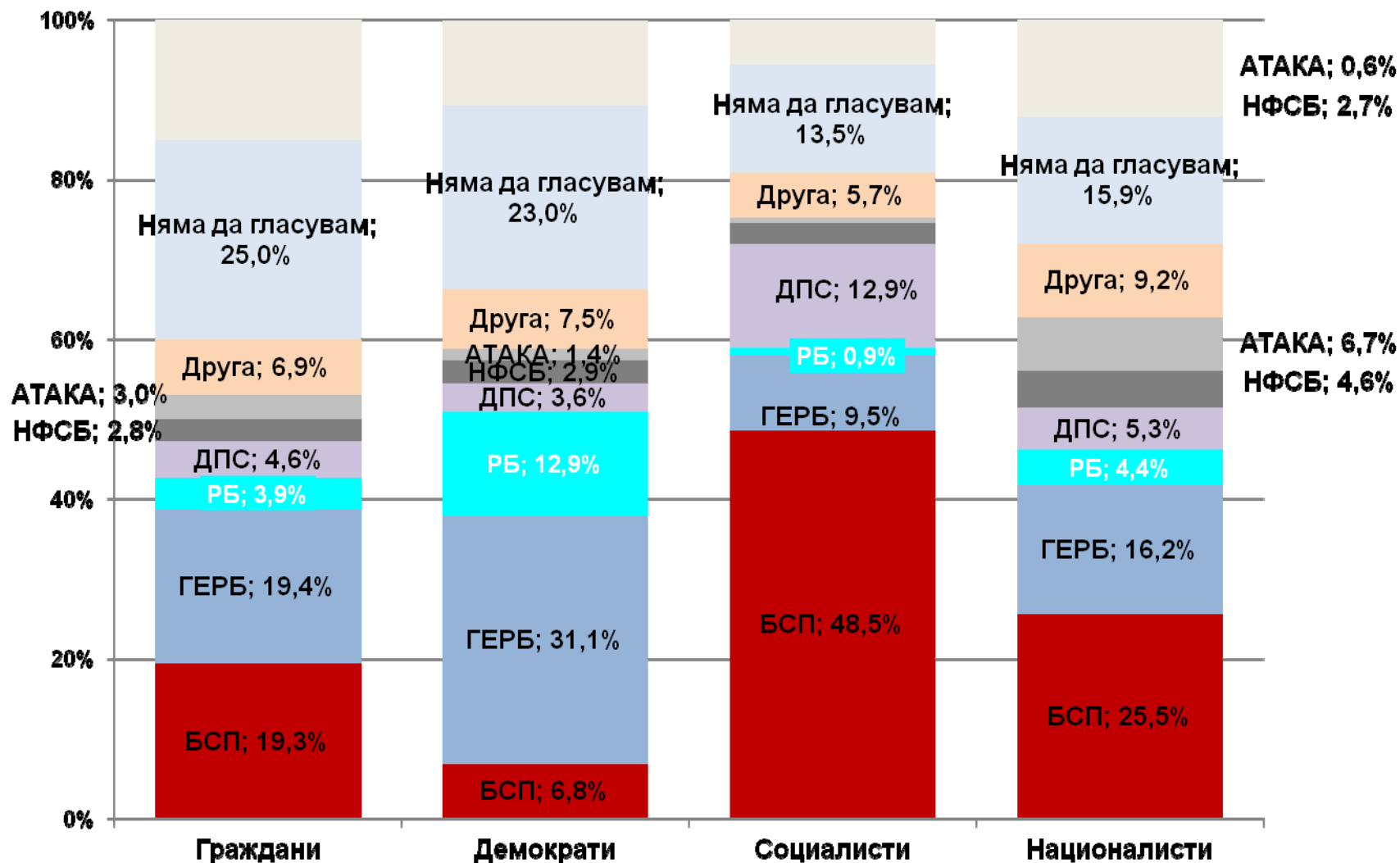
- ✓ Всеки човек сам да се грижи за себе си и да се развива
- ✓ Отстояване на националните интереси от всяка партия
- ✓ Страната трябва да се управлява от дясно правителство
- ✓ Конкуренция на пазара
- ✓ Държавата - да не допуска монополи

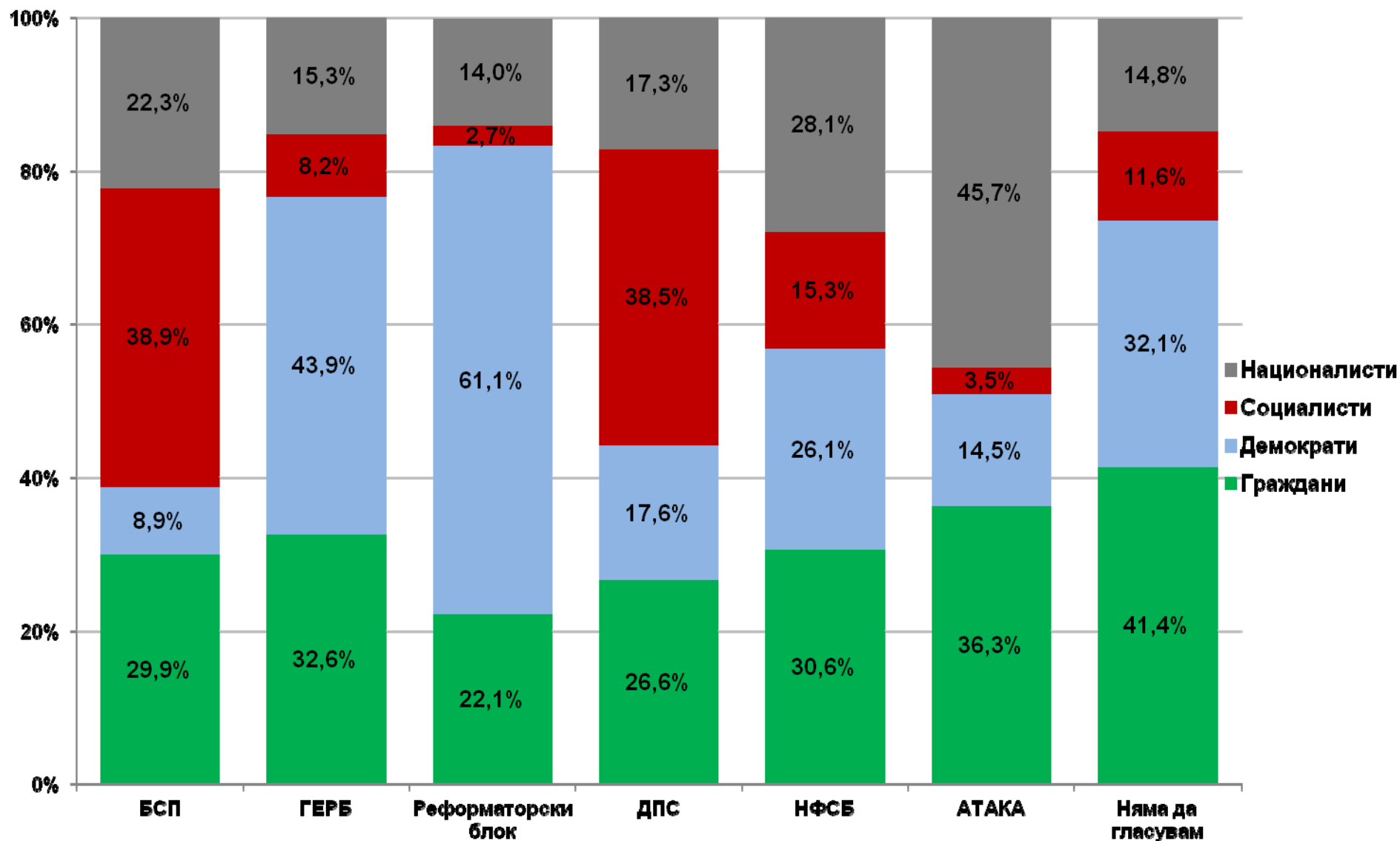
Вие лично, гласувате ли или не на избори?

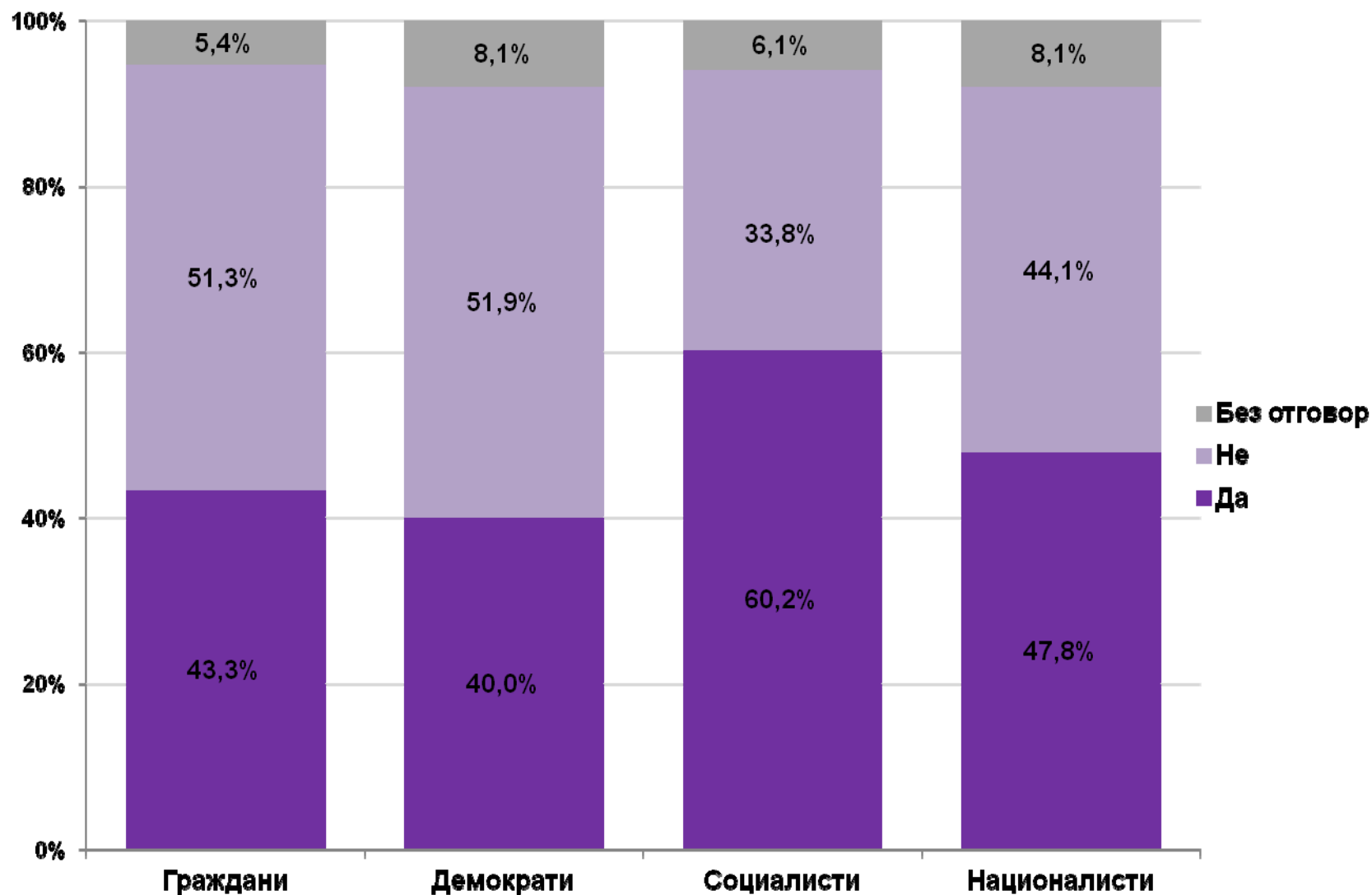
Ако парламентарните избори са днес, и на тях се явят следните партии и коалиции, за коя партия/коалиция бихте гласували?

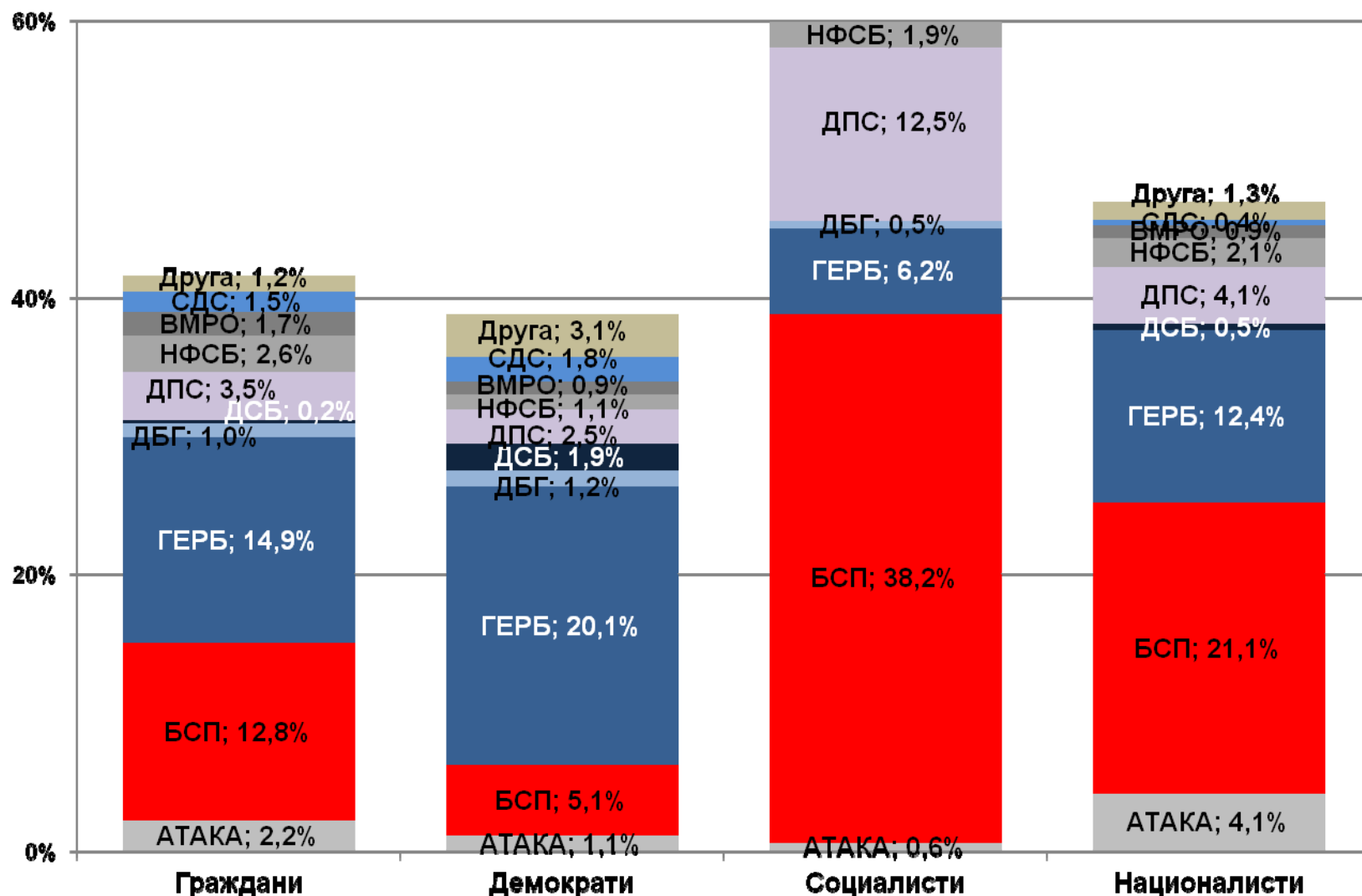
Ако парламентарните избори са днес, и на тях се явят следните партии и коалиции, за коя партия/коалиция бихте гласували?

Има ли или не партия, която представлява вашите интереси?

Има ли в момента в политическия живот партия, за която можете да кажете, че представлява вашите интереси или не?

Няма такава: 51,3%

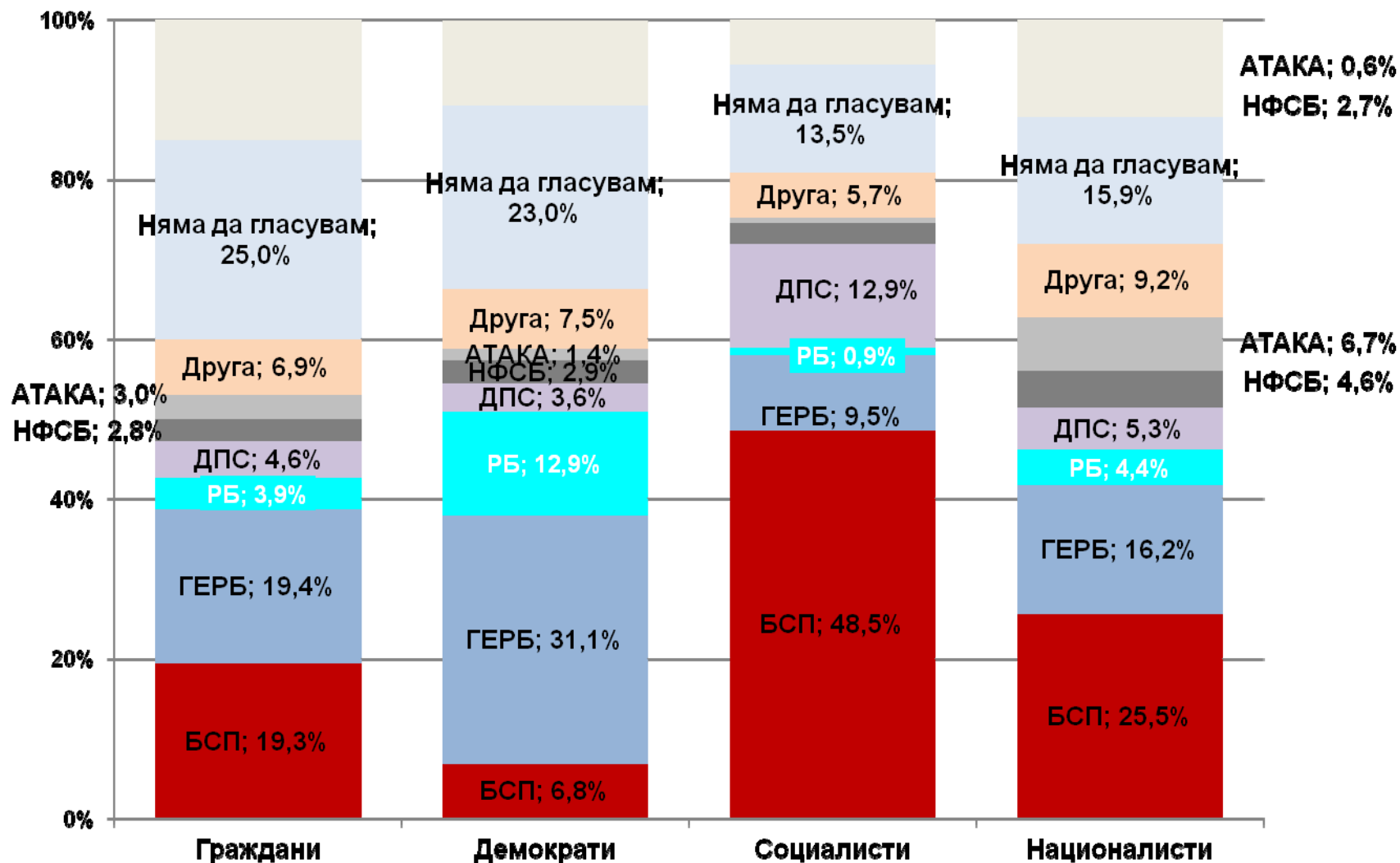
Няма такава: 51,9%

Няма такава: 33,8%

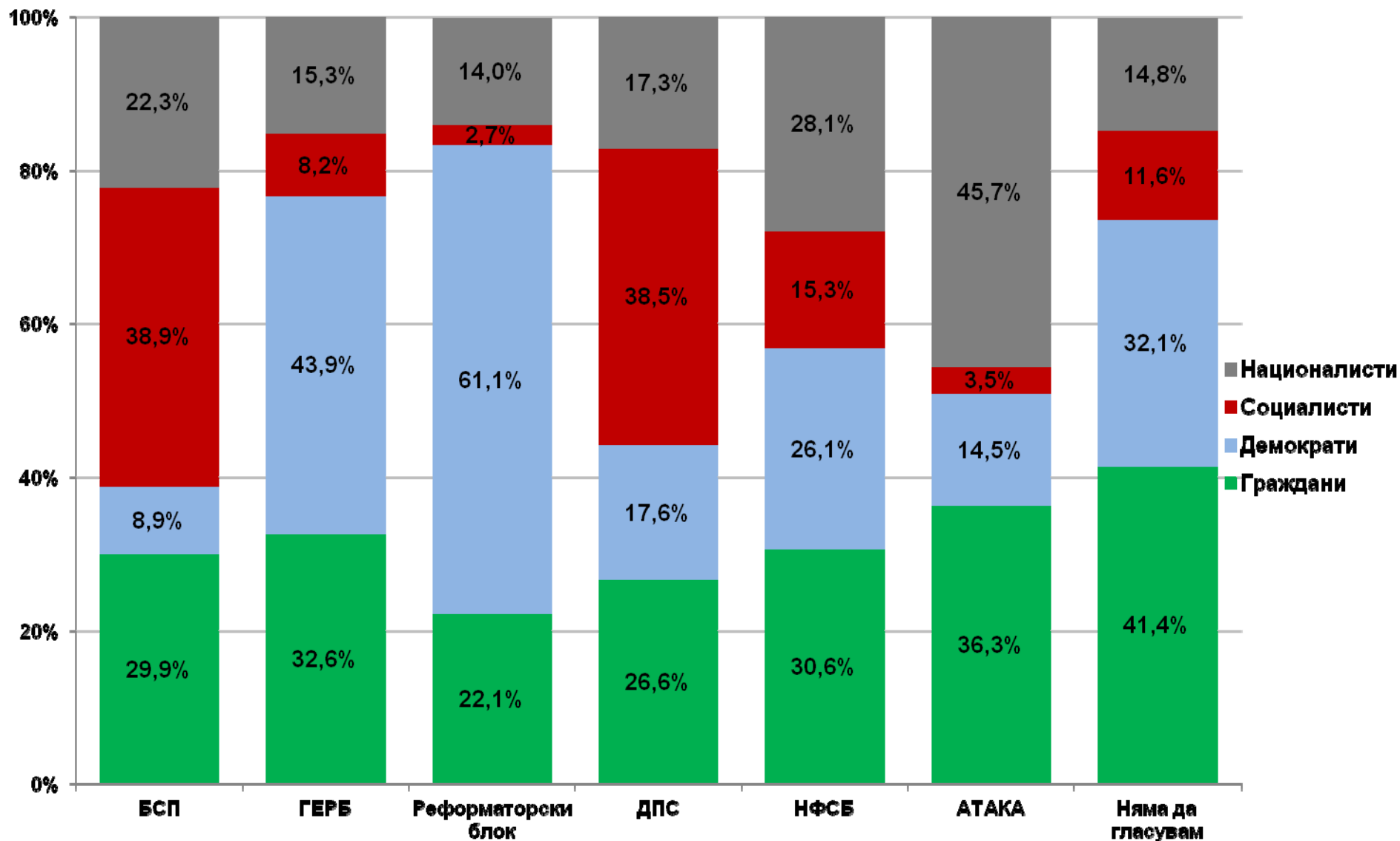
Няма такава: 44,1%

Ако парламентарните избори са днес, и на тях се явят следните партии и коалиции, за коя партия/коалиция бихте гласували?

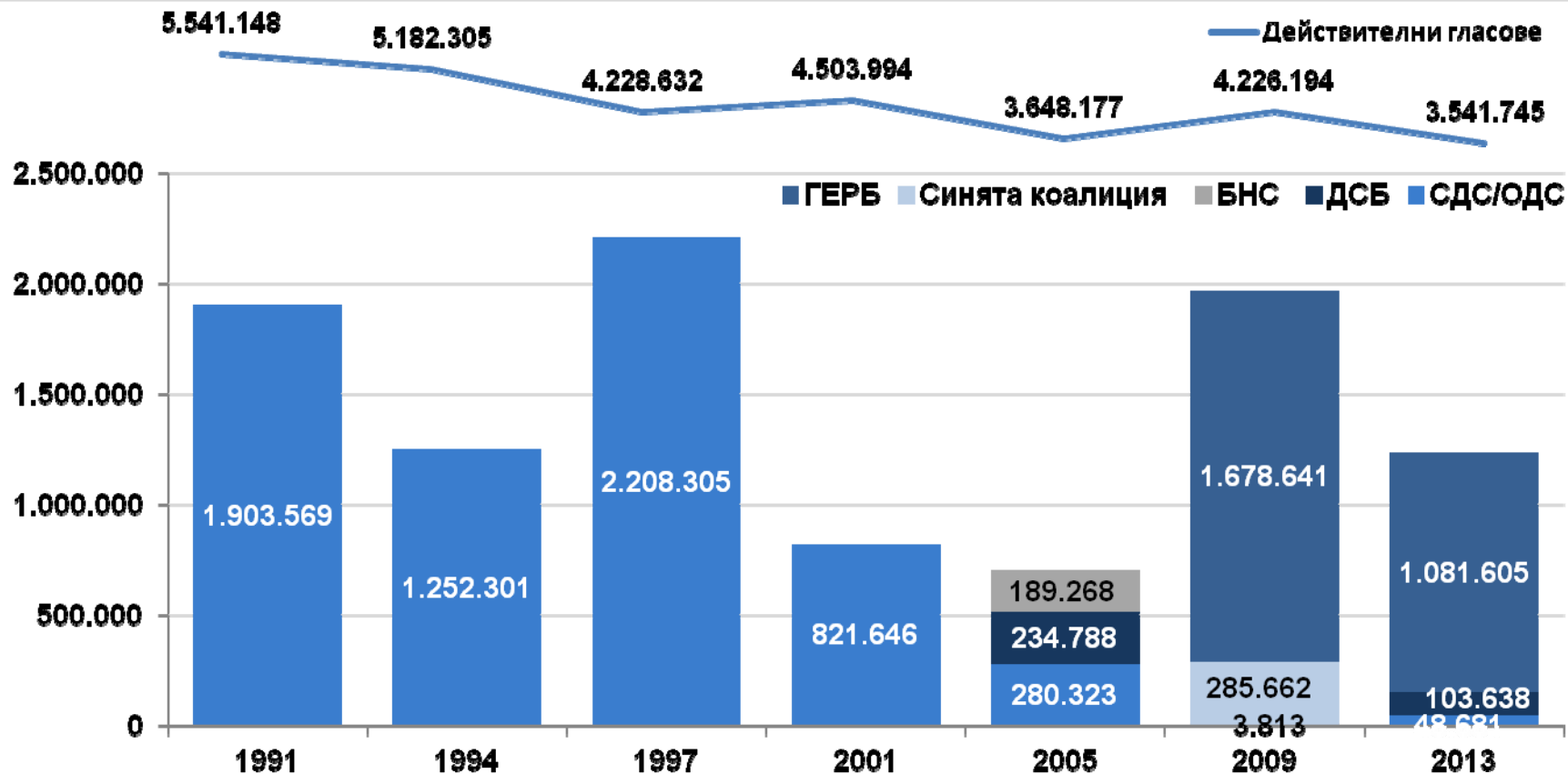
Ако парламентарните избори са днес, и на тях се явят следните партии и коалиции, за коя партия/коалиция бихте гласували?

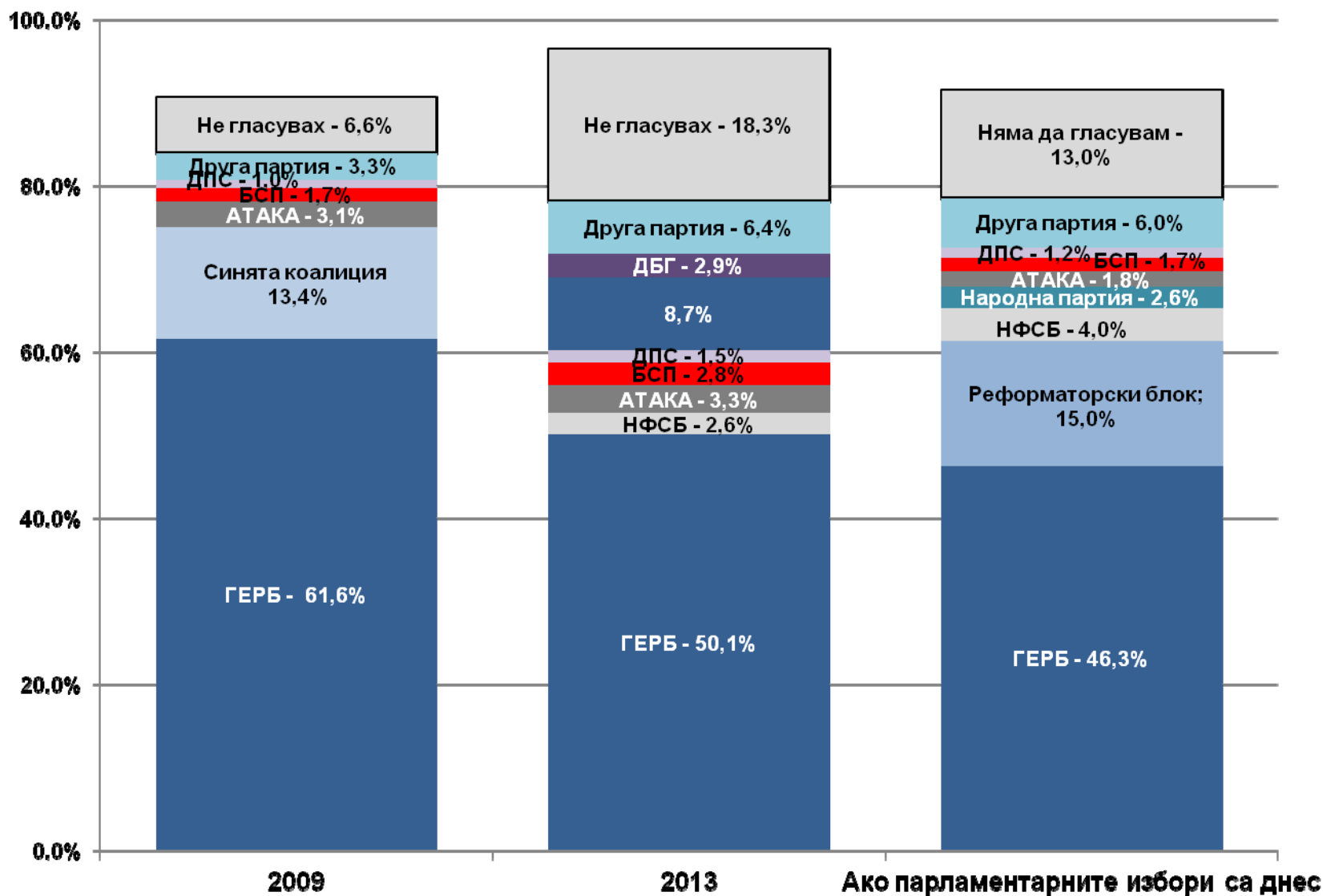
ЕЛЕКТОРАЛНИ НАГЛАСИ

Гласове, за десни партии на парламентарни избори 1991-2013

Официални данни от ЦИК

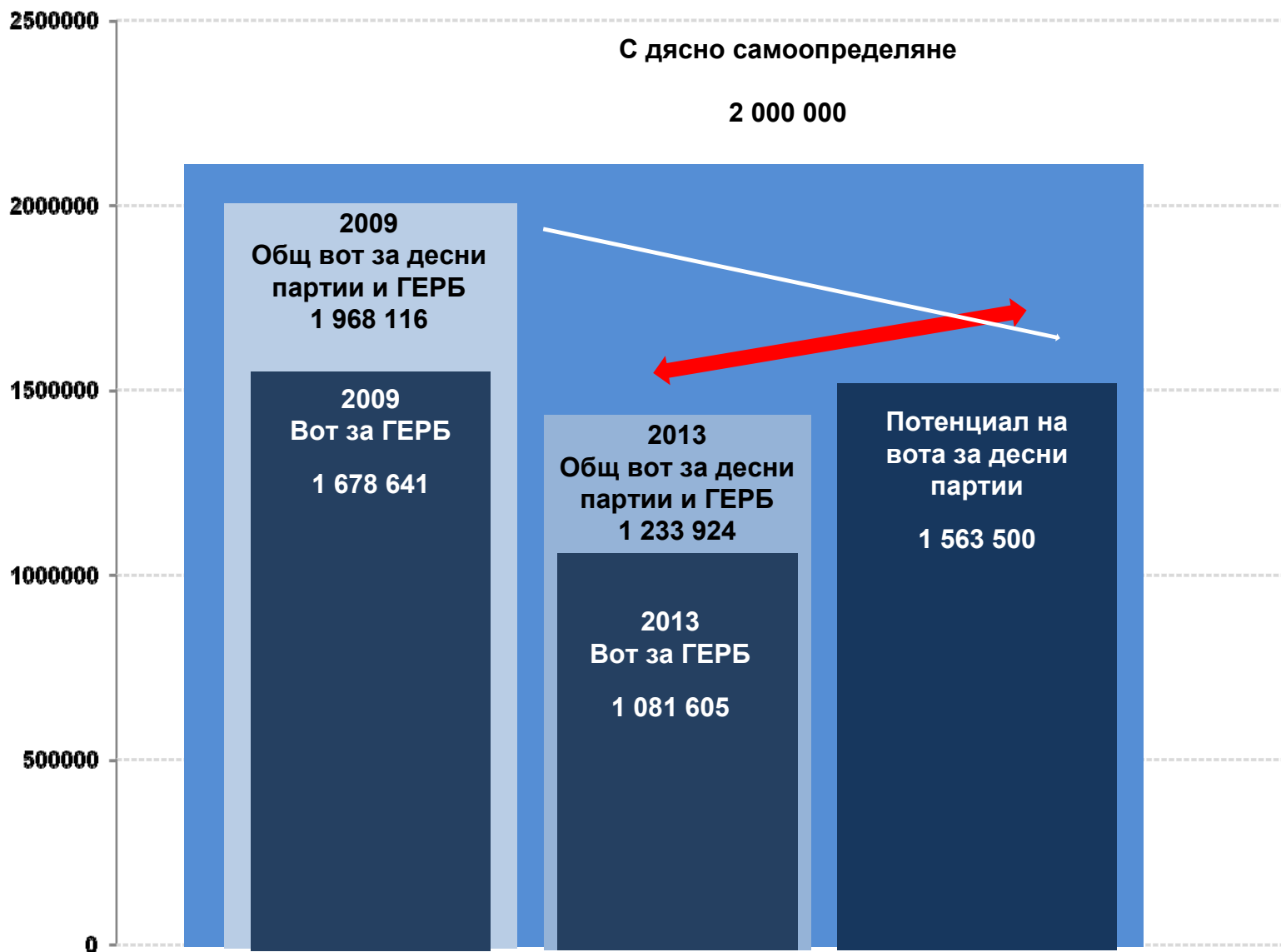

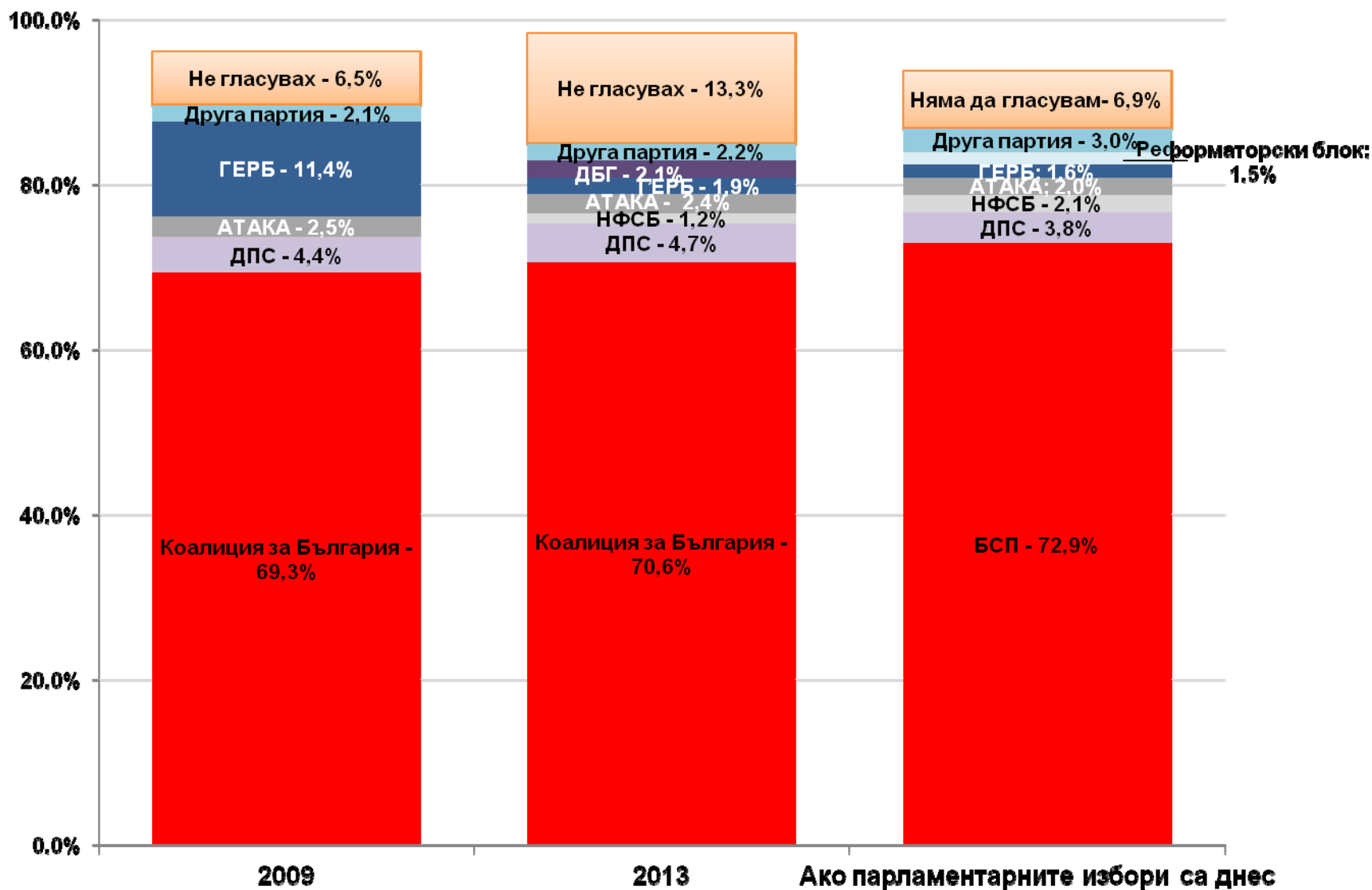
	1991	1994	1997	2001	2005	2009	2013
Действителни гласове	5 541 148	5 182 305	4 228 632	4 503 994	3 648 177	4 226 194	3 541 745
СДС/ОДС	1 903 569	1 252 301	2 208 305	821 646	280 323		48 681
ДСБ					234 788		103 638
БНС					189 268	3 813	
Синята коалиция						285 662	
ГЕРБ						1 678 641	1 081 605
Общо гласоподаватели	1 903 569	1 252 301	2 208 305	821 646	704 379	1 968 116	1 233 924

База: Десни избиратели /393/

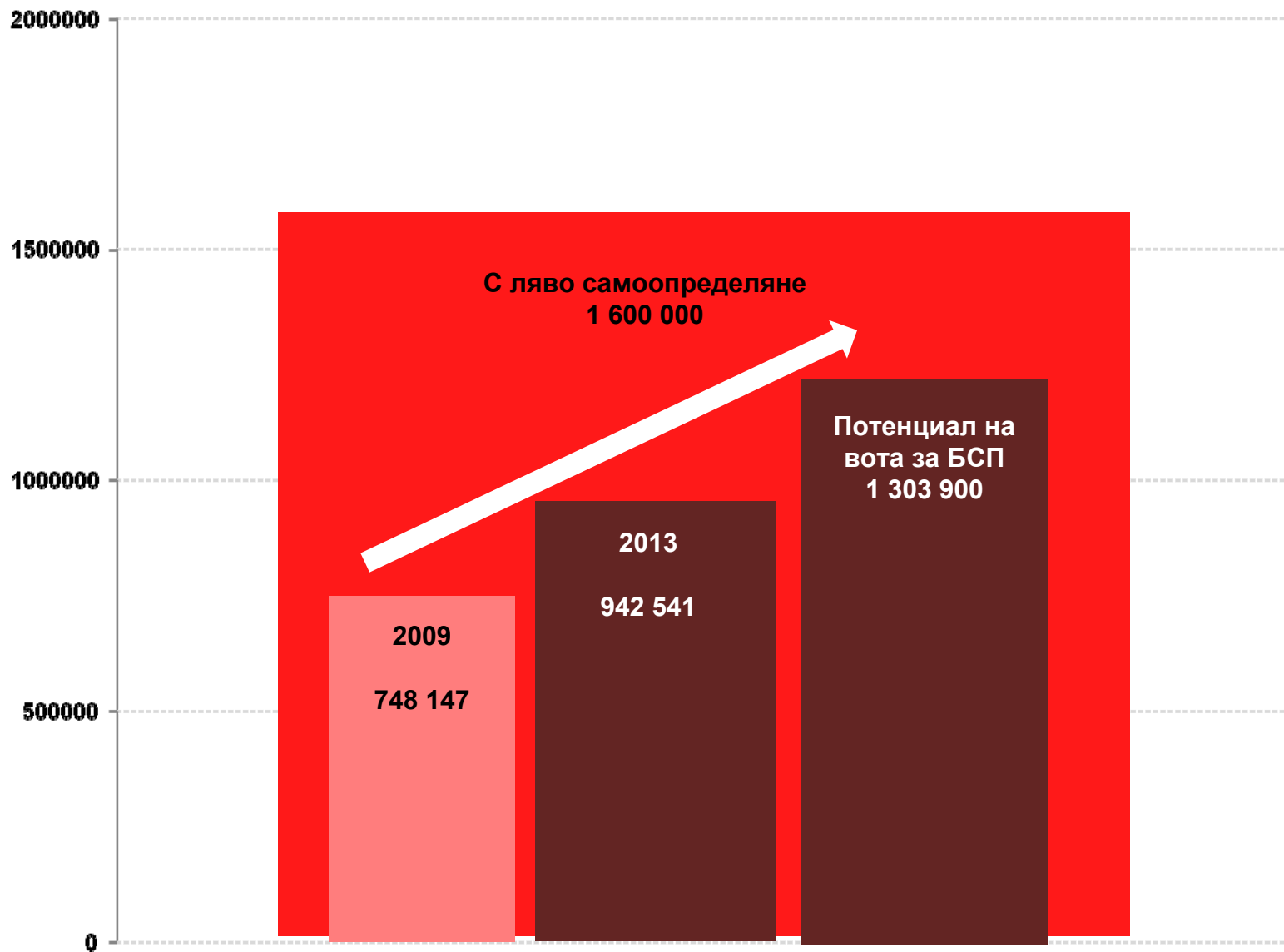
Вот за десни партии + ГЕРБ

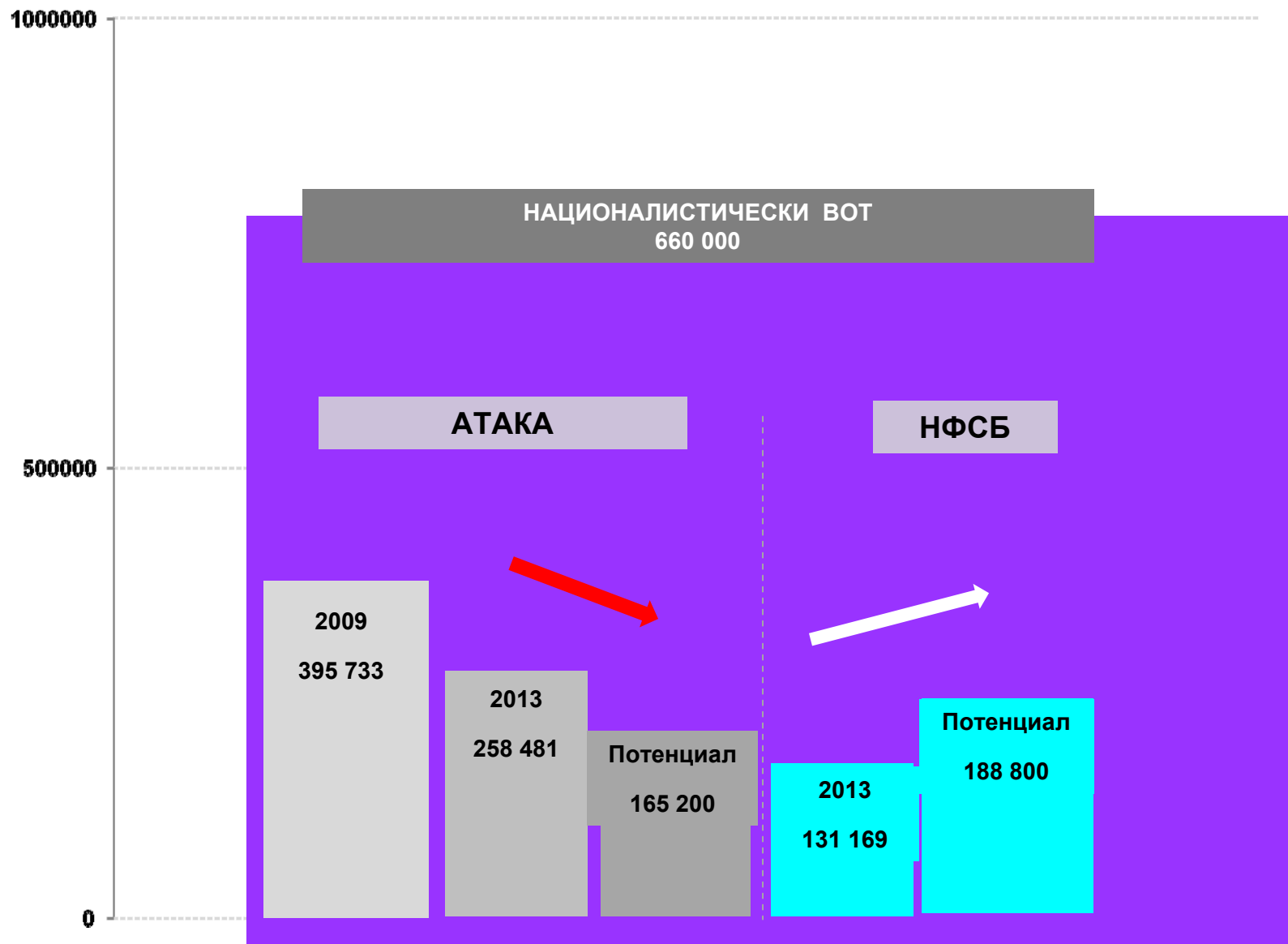
База: Леви избиратели /323/

Вот за БСП

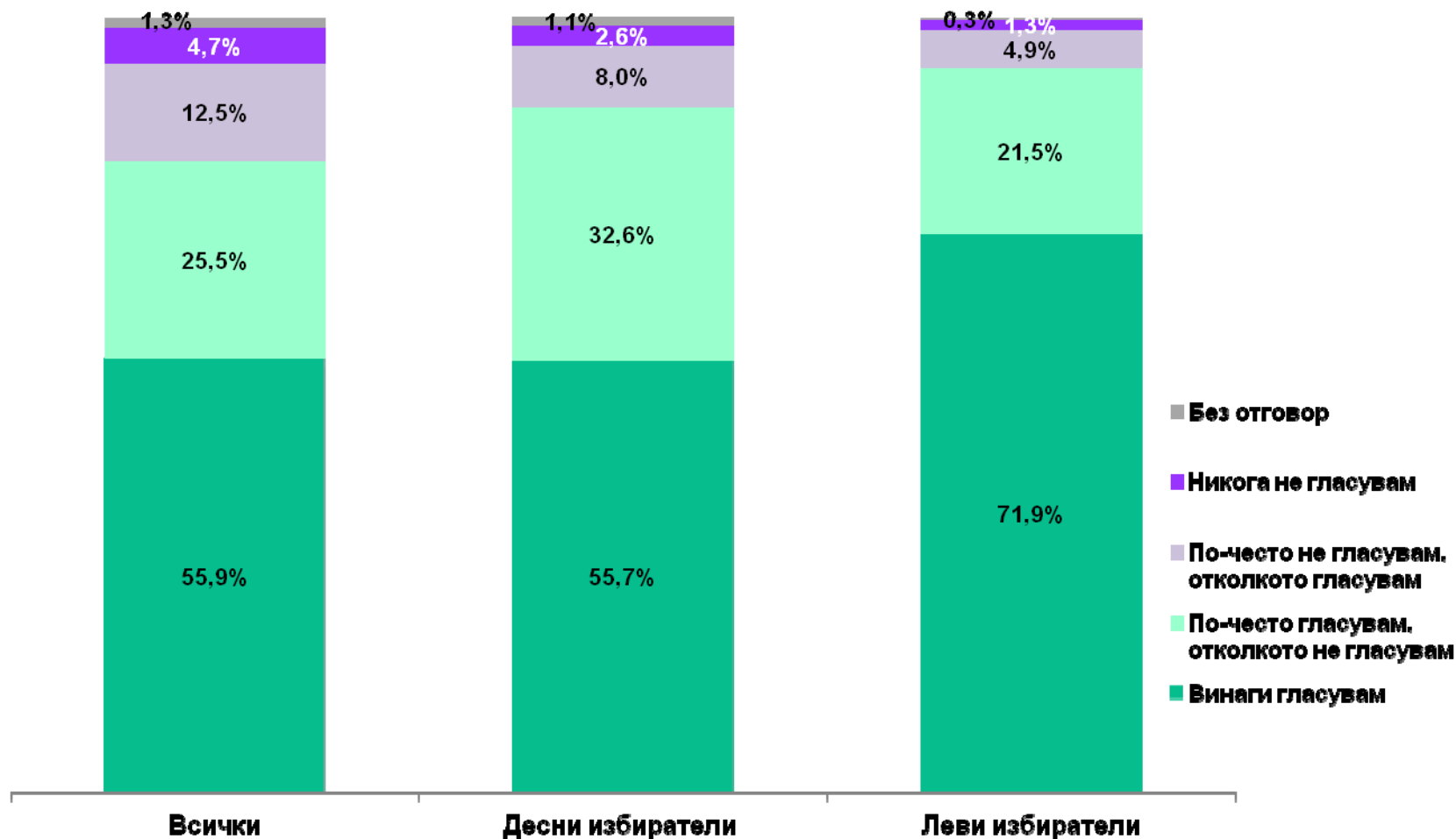

Националистически вот

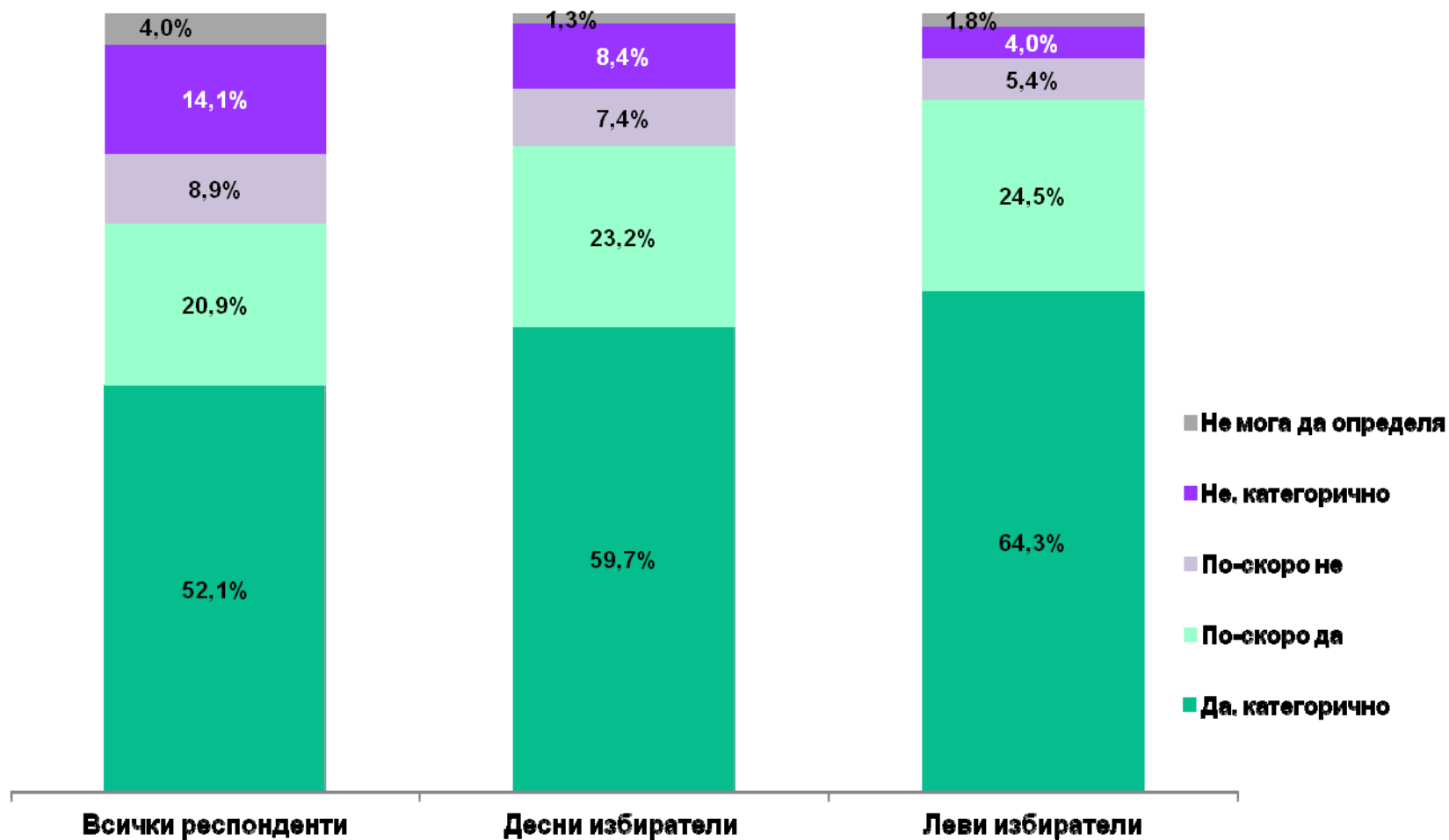

Вие лично, гласувате ли или не на избори?

База: Всички /1 200/
 Десни избиратели /393/
 Леви избиратели /323/

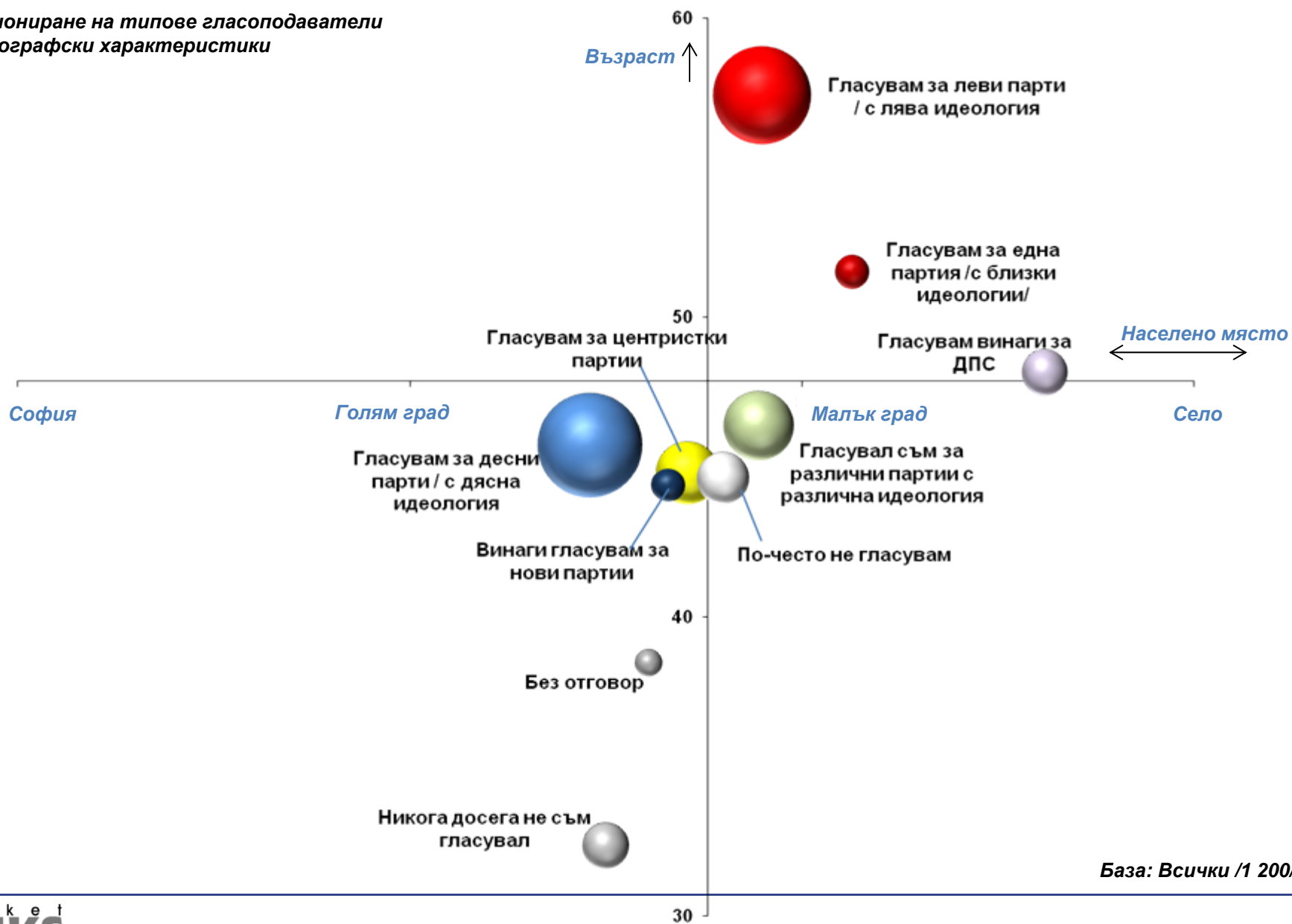
Ако днес се провеждат предсрочни парламентарни избори вие лично ще гласувате ли или не?

База: Всички /1 200/
 Десни избиратели /393/
 Леви избиратели /323/

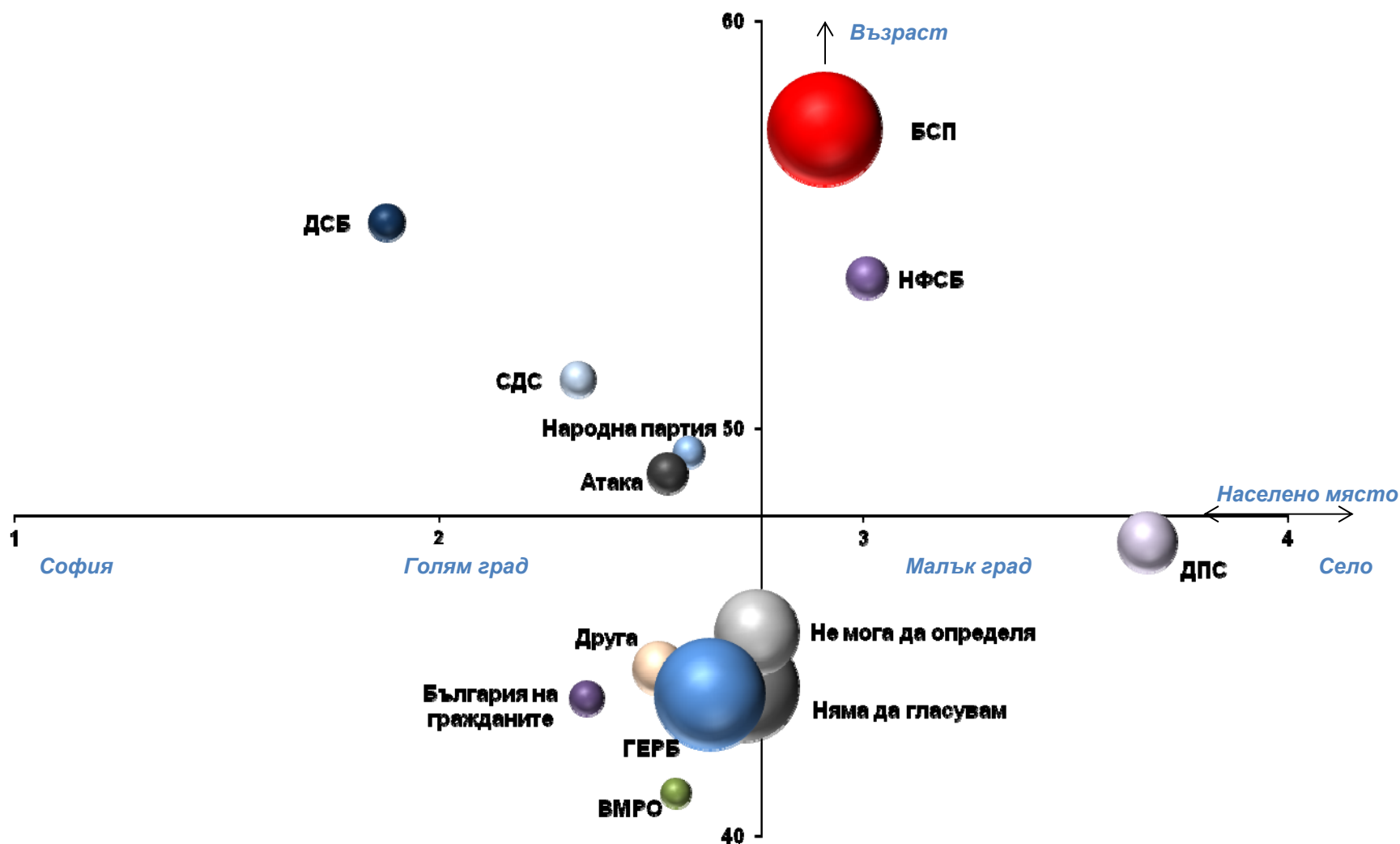
С кой от следните типове избиратели бихте описали себе си?

Позициониране на типове гласоподаватели по демографски характеристики

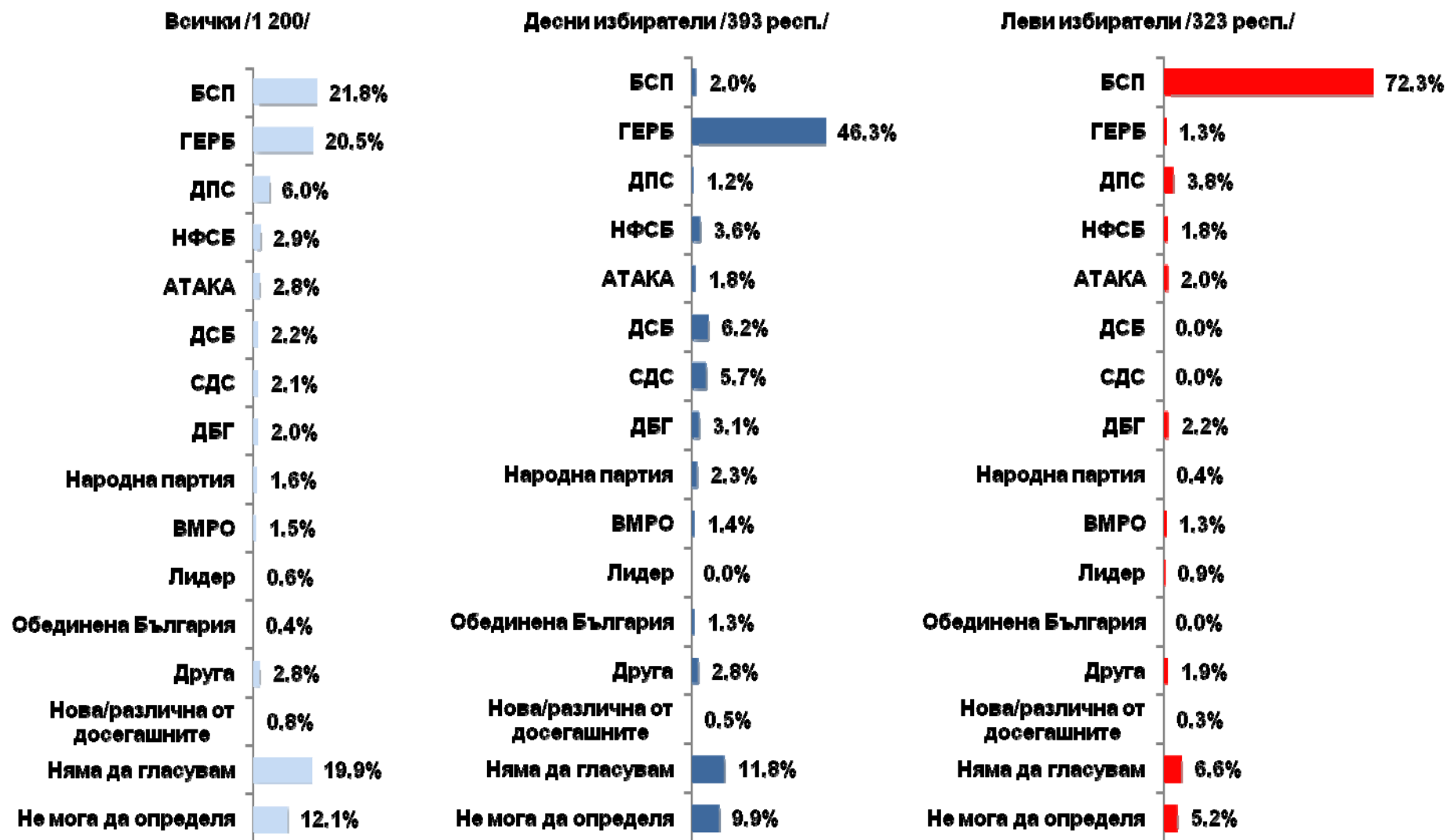
База: Всички /1 200/

Ако парламентарните избори са днес и на тях се явят следните партии, за коя партия бихте гласували?

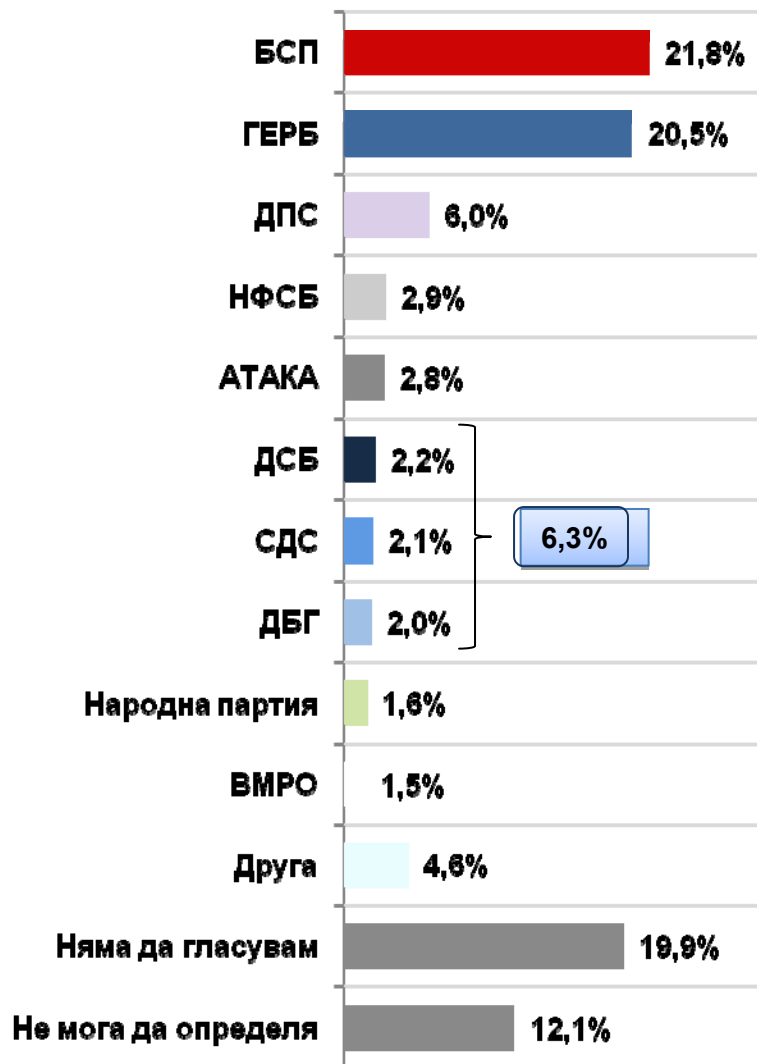
База: Всички /1 200/

Ако парламентарните избори са днес и на тях се явят следните партии, за коя партия бихте гласували?

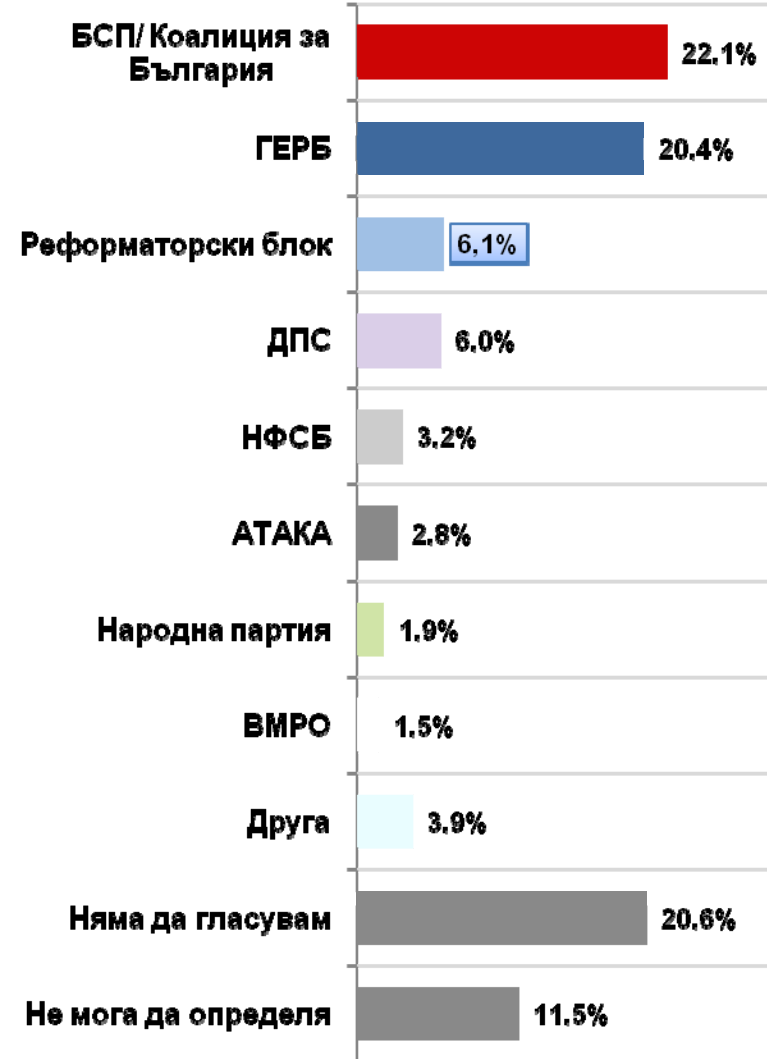
Ако парламентарните избори са днес, и на тях се явят следните партии и коалиции, за коя партия/коалиция бихте гласували?

Партии

База: всички /1200/

Партии и коалиции

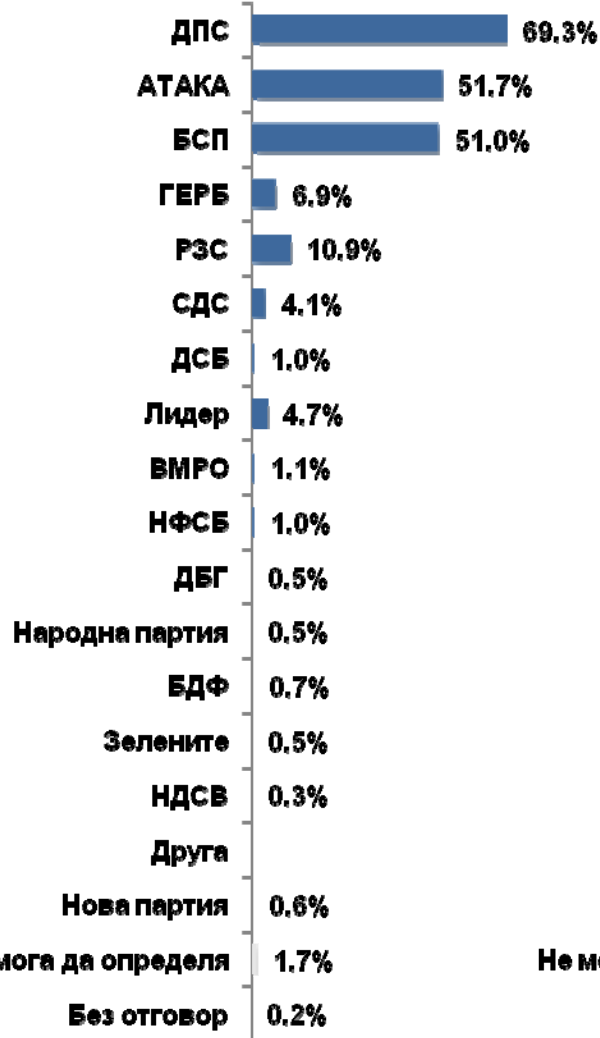
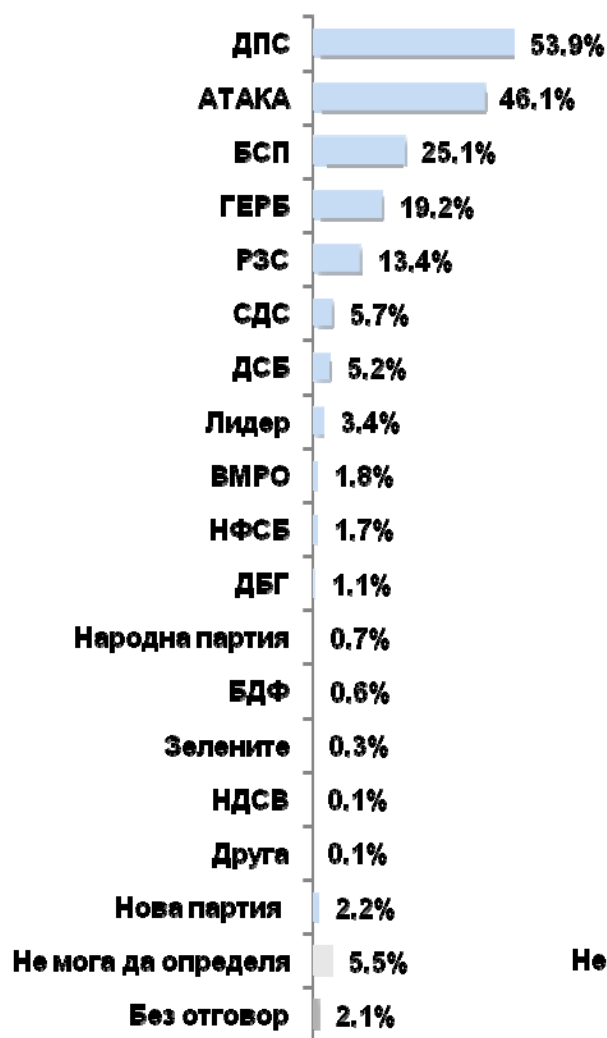
База: всички /1200/

За коя политическа партия никога не бихте гласували?

Всички /1 200/

Десни избиратели /393 респ./

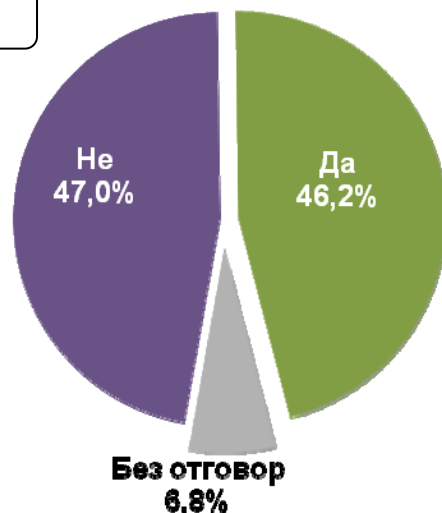
Леви избиратели /323 респ./

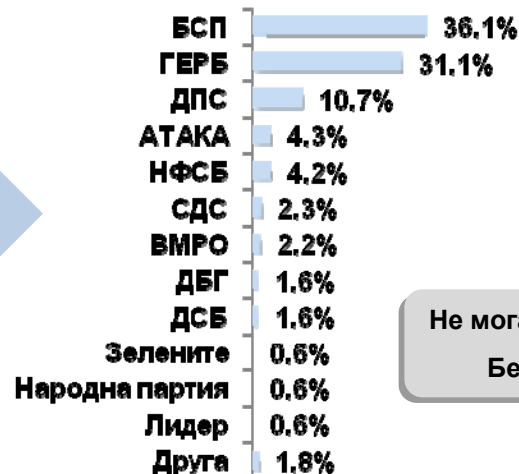

Има ли в момента в политическия живот партия, за която можете да кажете, че представлява вашите интереси или не?

Всички

Моля, посочете коя?

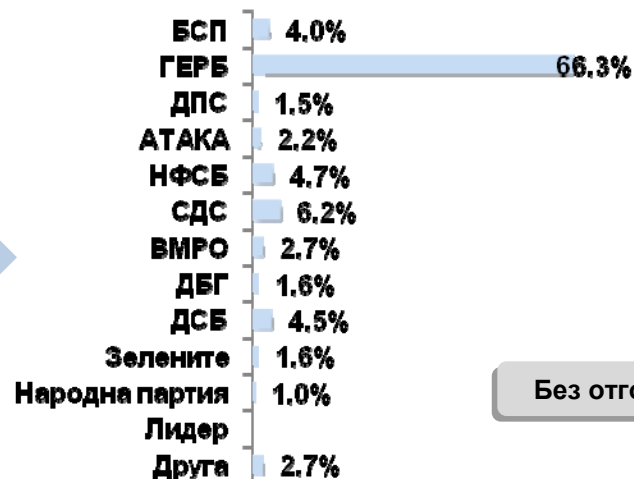
Не мога да определя – 0,4%
Без отговор – 2,1%

База: Всички, посочили партия /554 респ./

Десни избиратели

Моля, посочете коя?

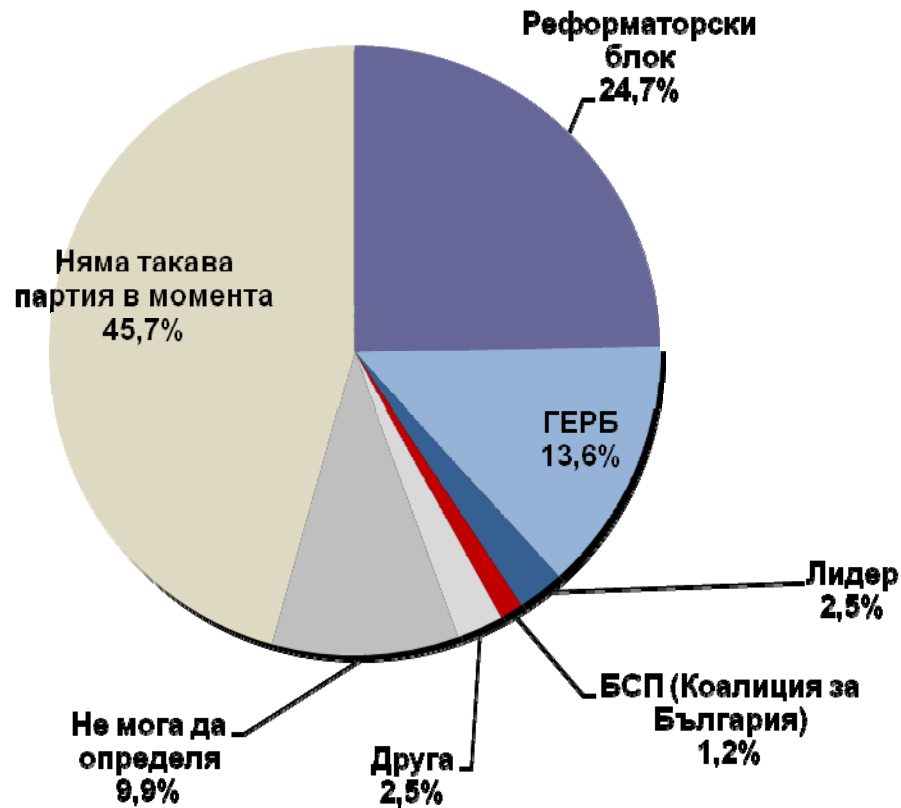

Без отговор – 1,0%

База: Всички десни избиратели, посочили партия /193 респ./

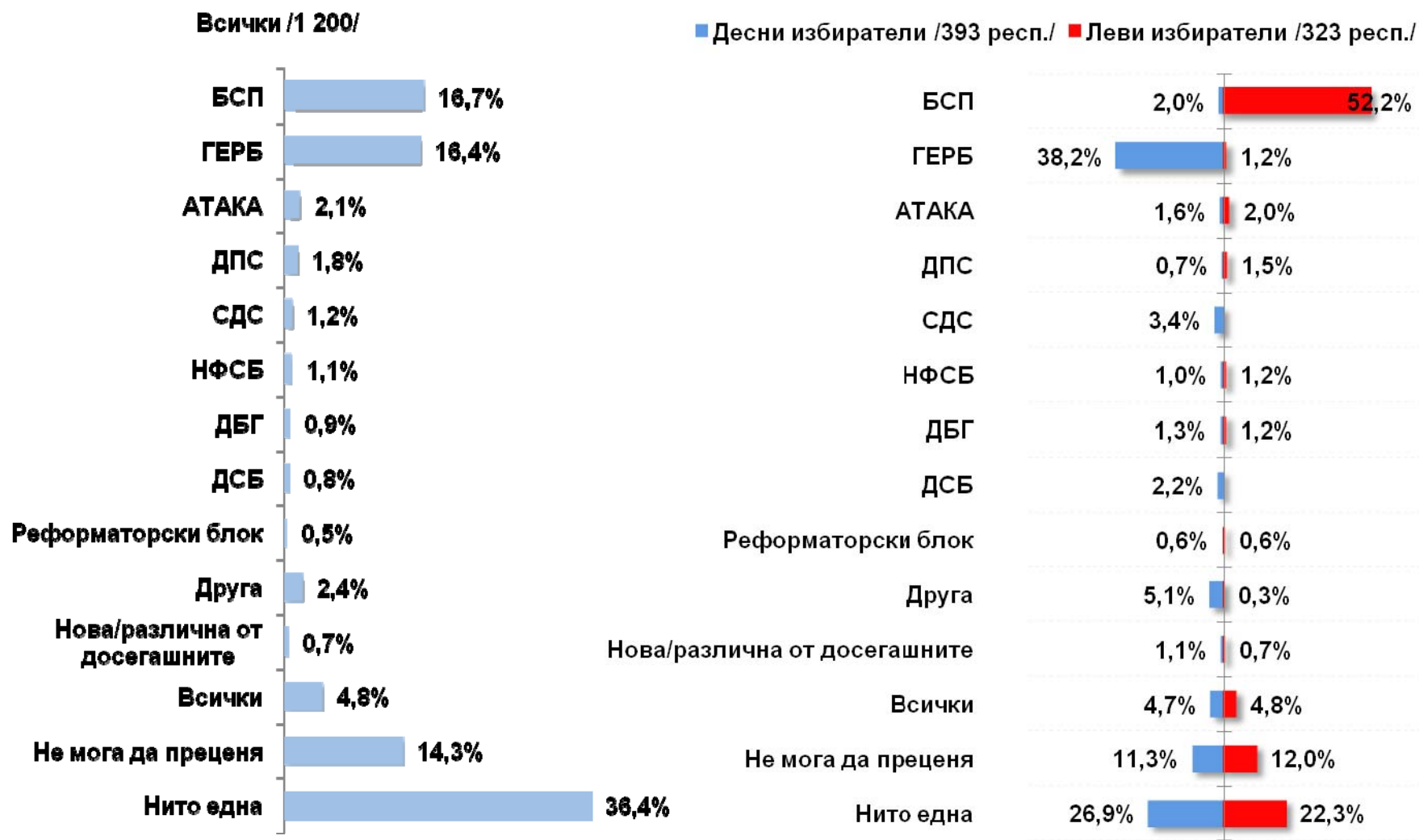
База: Всички /1 200/
Десни избиратели /393/

Коя от сегашните партии стои най-близо до интересите на българския бизнес според Вас?

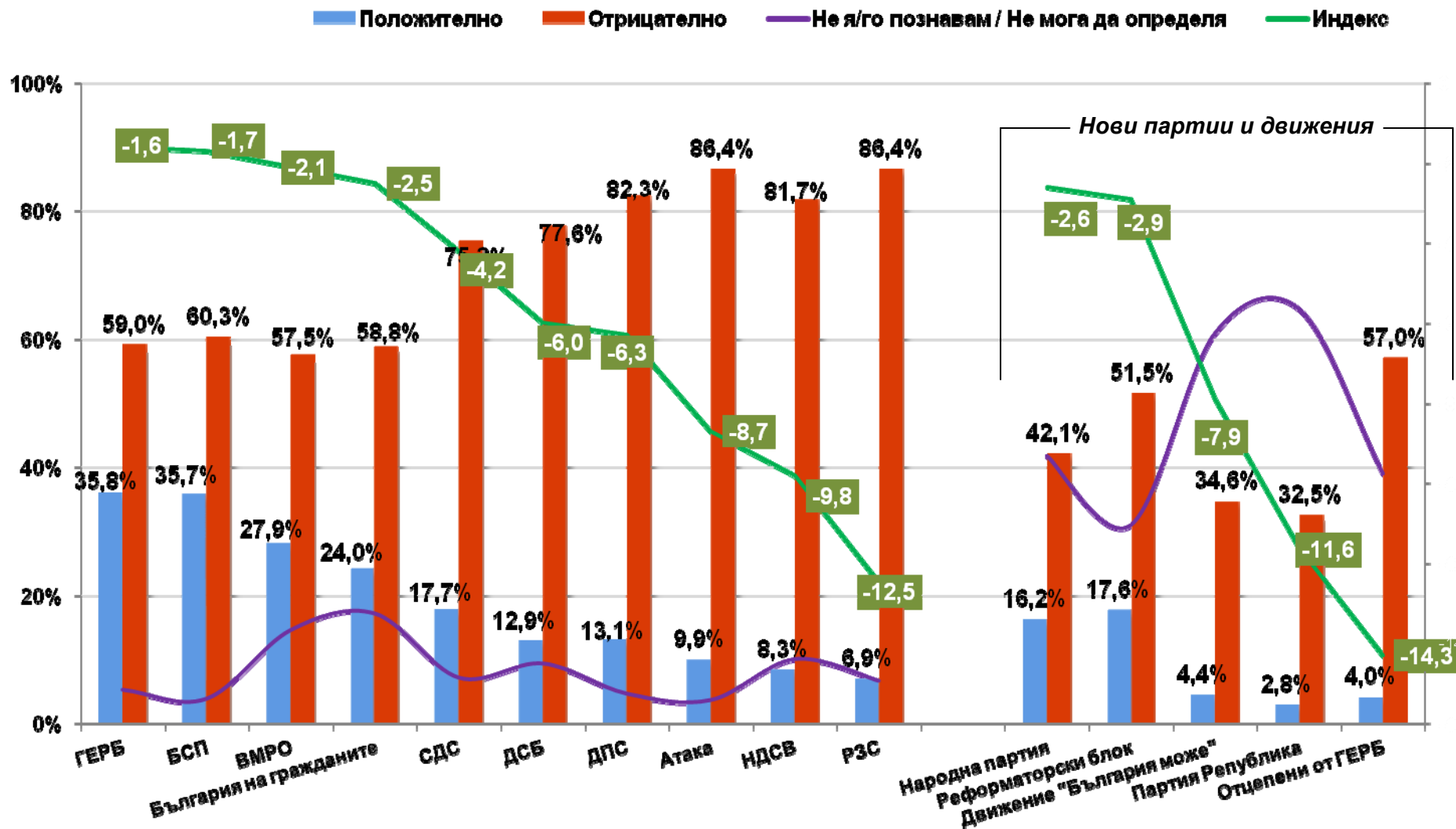

База: Всички отговорили /81/

Според вас, коя партия в най-голяма степен може да гарантира добри условия за развитието на бизнеса в България?

Какво е вашето отношение – положително или отрицателно към всяка една от следните партии и коалиции?

Нови партии и движения

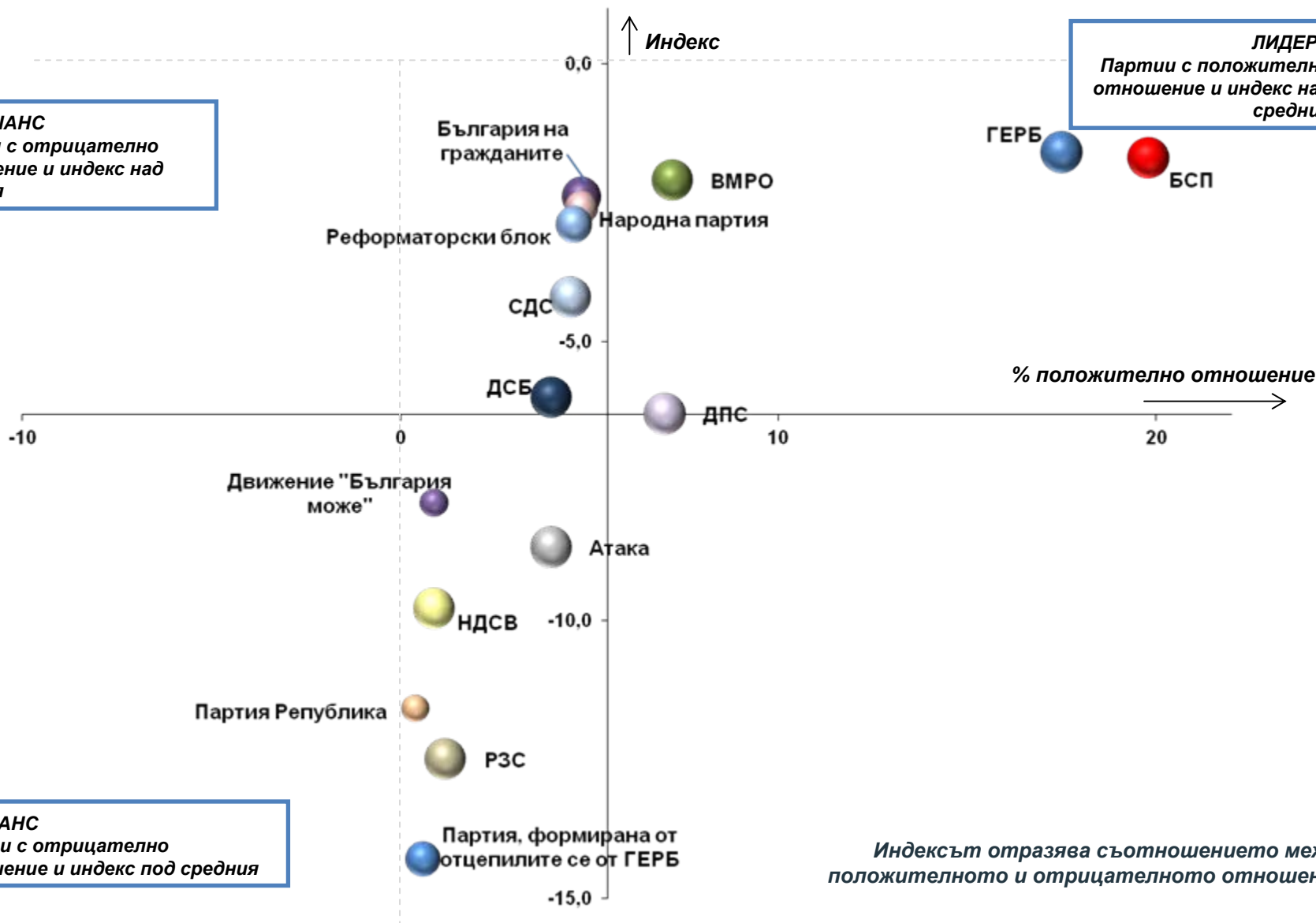
Индексът отразява съотношението между положителното и отрицателното отношение.

База: Всички /1 200/

Всички респонденти

ИМАТ ШАНС
 Партии с отрицателно отношение и индекс над средния

ЛИДЕРИ
 Партии с положително отношение и индекс над средния

БЕЗ ШАНС
 Партии с отрицателно отношение и индекс под средния

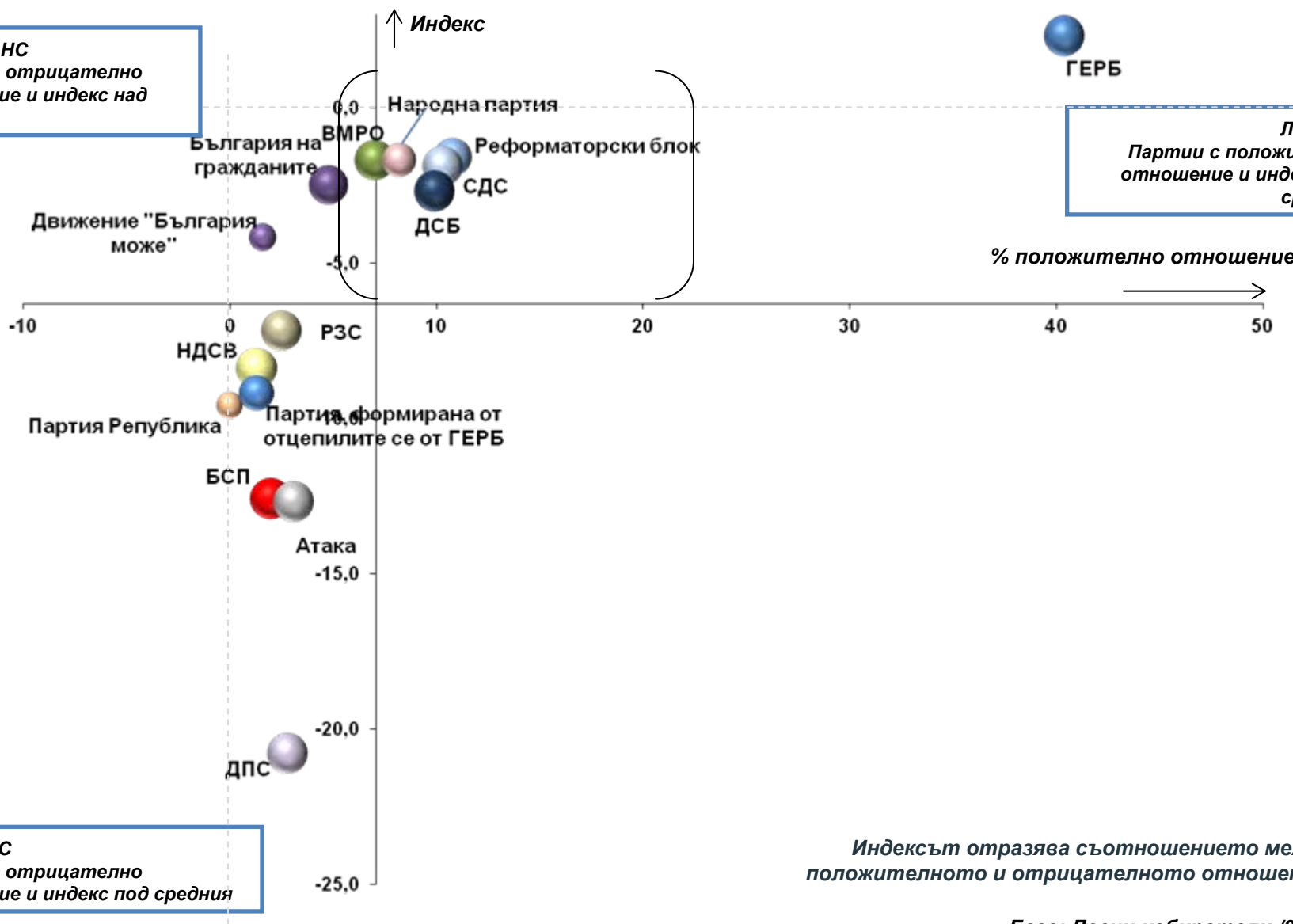
Индексът отразява съотношението между положителното и отрицателното отношение.

База: Всички /1 200/

Десни избиратели

ИМАТ ШАНС
 Партии с отрицателно отношение и индекс над средния

ЛИДЕРИ
 Партии с положително отношение и индекс над средния

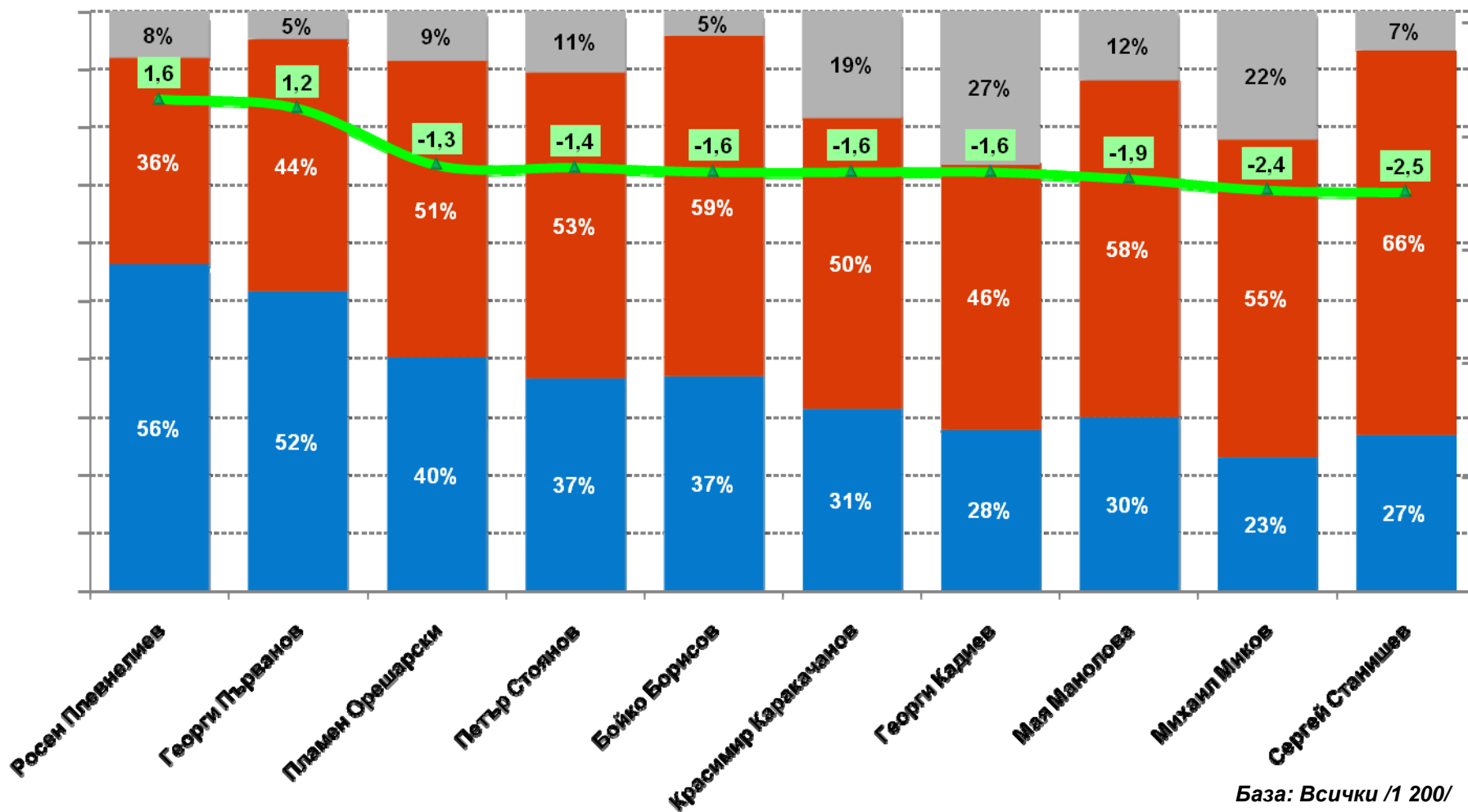
БЕЗ ШАНС
 Партии с отрицателно отношение и индекс под средния

Индексът отразява съотношението между положителното и отрицателното отношение.

База: Десни избиратели /393/

Сега ще ви прочета списък с имена на известни личности в обществения живот на страната. Бихте ли ми казали какво е отношението ви – положително или отрицателно, към всяка една от тях?

■ Положително
 ■ Отрицателно
 ■ Не я/го познавам / Не мога да определя
 ▲ Индекс - всички респонденти

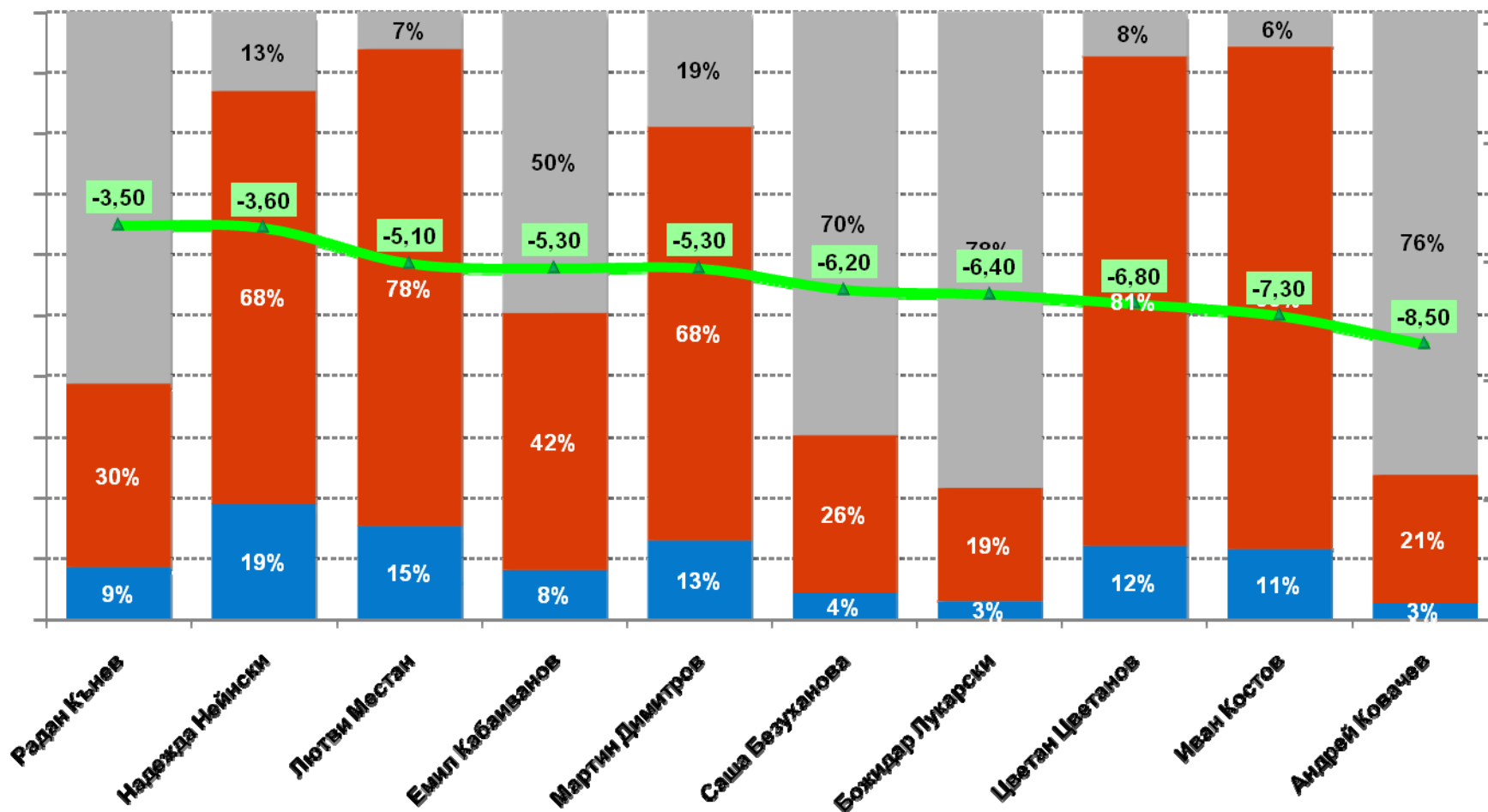
База: Всички /1 200/

Десни избиратели /393/

Индексът отразява съотношението между положителното и отрицателното отношение.

Сега ще ви прочета списък с имена на известни личности в обществения живот на страната. Бихте ли ми казали какво е отношението ви – положително или отрицателно, към всяка една от тях?

■ Положително
 ■ Отрицателно
 ■ Не я/го познавам / Не мога да определя
 ▲ Индекс - всички респонденти

База: Всички /1 200/

Десни избиратели /393/

Индексът отразява съотношението между положителното и отрицателното отношение.

Коя от сегашните политически личности одобрявате в най-голяма степен?

Всички /1 200/

Десни /393 респ./

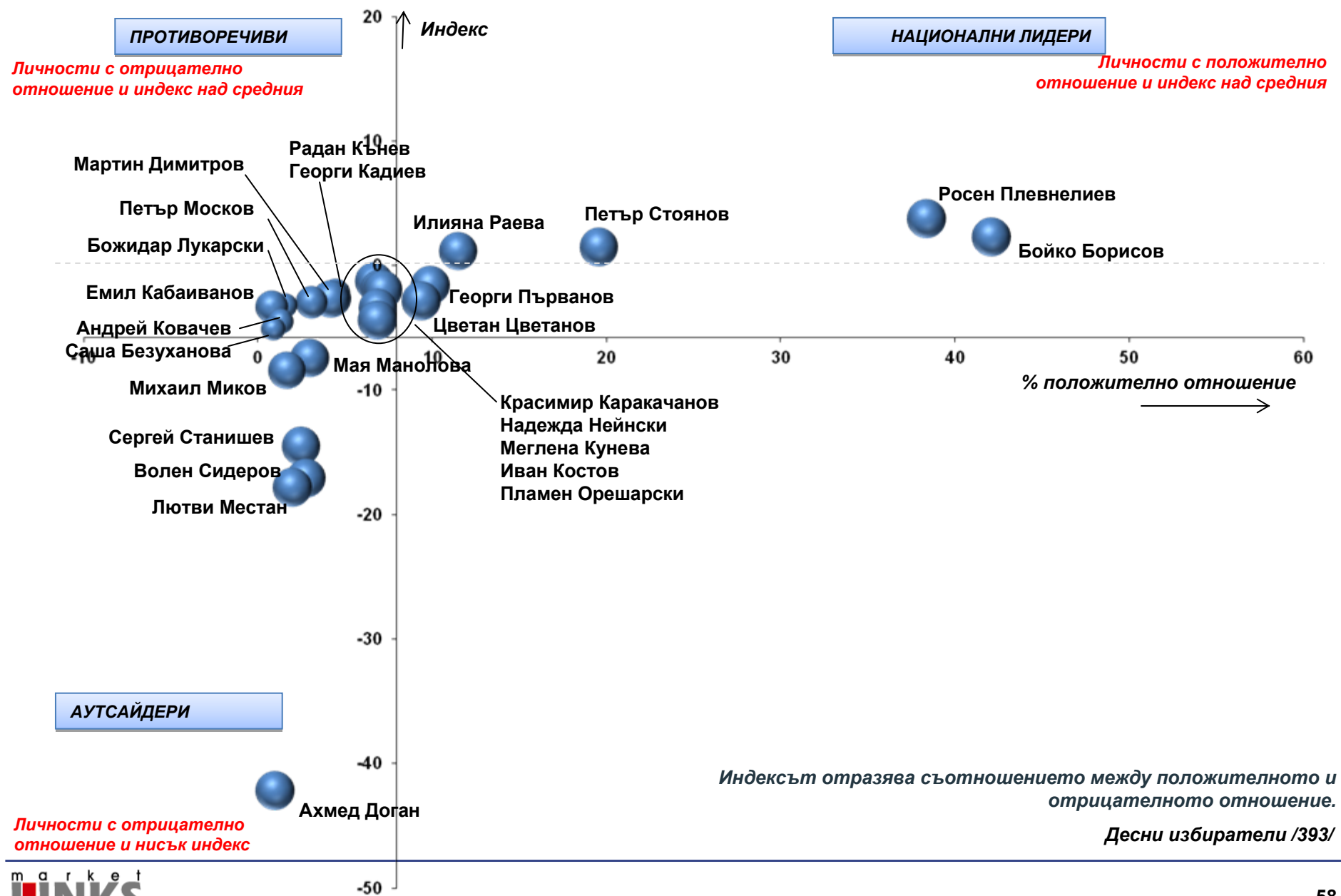

Леви /323 респ./

Позициониране на обществени личности / десни

Десни избиратели

Какво трябва да правят политиците

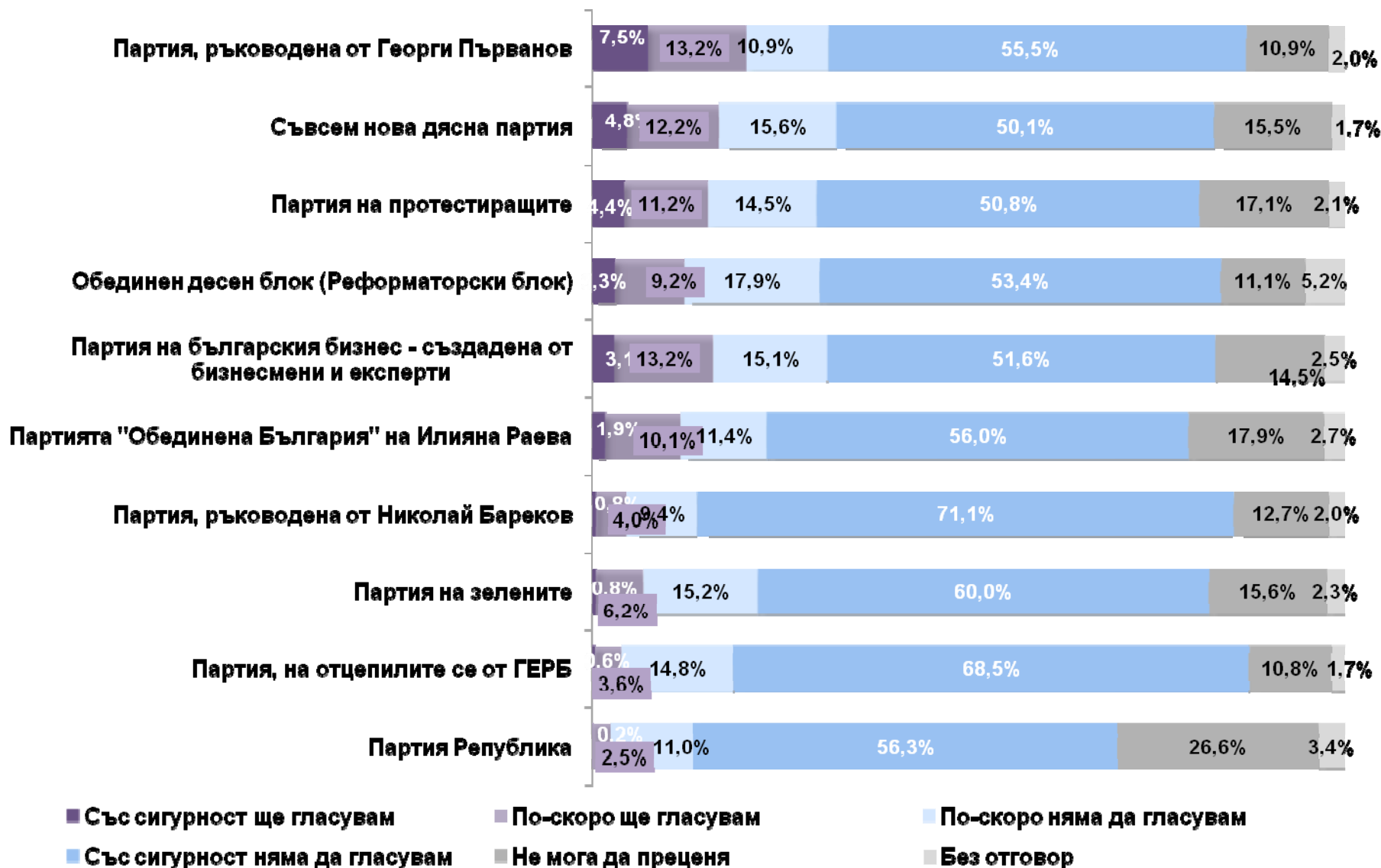
Посочван е повече от един отговор.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ И ПОЛИТИКИ БЪЛГАРСКИЯ БИЗНЕС

БЪДЕЩЕ НА ДЯСНОТО И НОВИ ПОЛИТИЧЕСКИ ПРОЕКТИ

Ако в бъдеще се появят следните нови партии/коалиции, доколко е вероятно или не да гласувате за всяка една от тях?

Очаквания за развитието на политическото пространство – десни избиратели

Ако в бъдеще се появят следните нови партии/коалиции, доколко е вероятно или не да гласувате за всяка една от тях?

Очаквания за развитието на политическото пространство – леви избиратели

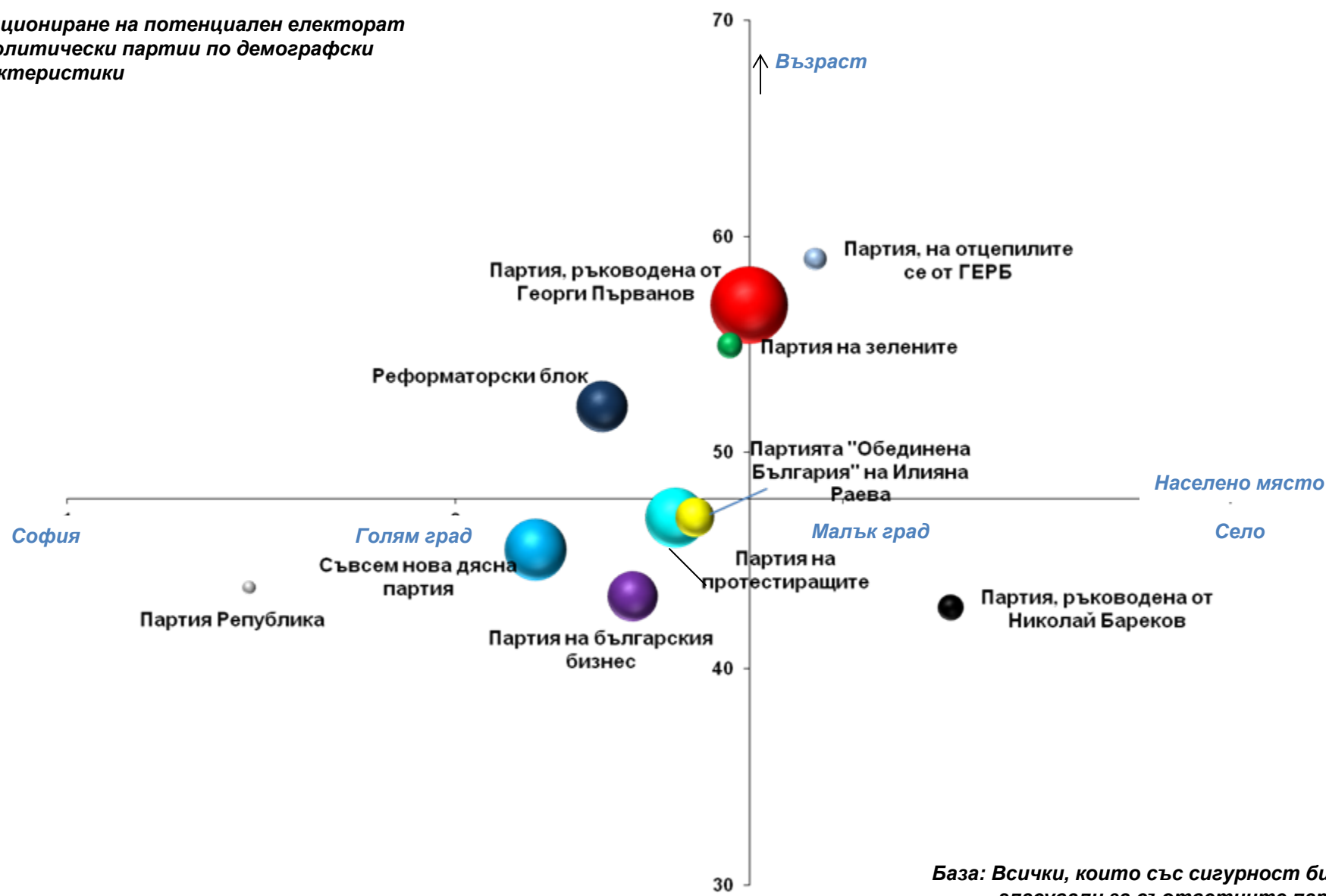
Ако в бъдеще се появят следните нови партии/коалиции, доколко е вероятно или не да гласувате за всяка една от тях?

Ако в бъдеще се появят следните нови партии/коалиции, доколко е вероятно или не да гласувате за всяка една от тях?

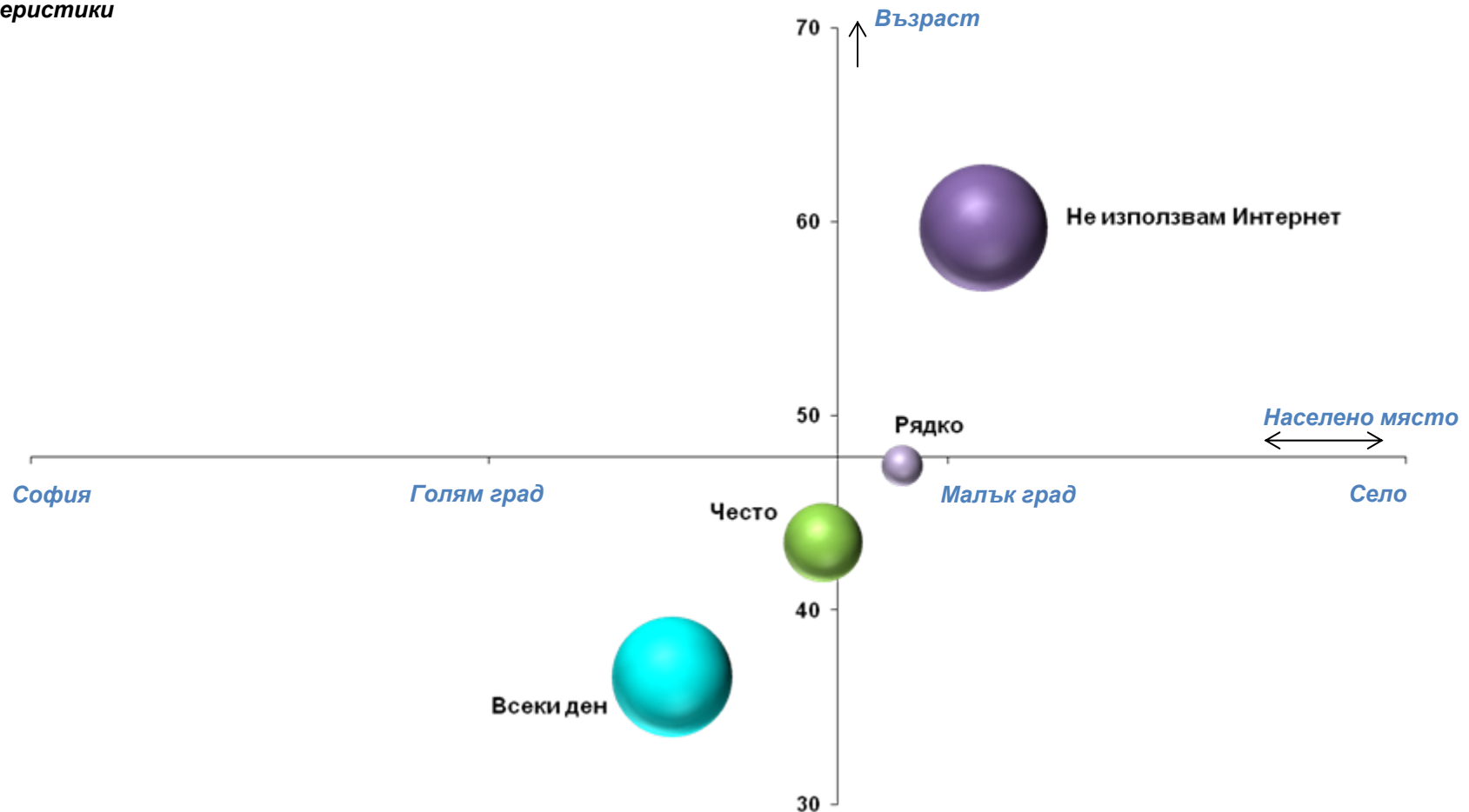
Позициониране на потенциален електорат на политически партии по демографски характеристики

База: Всички, които със сигурност биха гласували за съответните партии

Вие лично използвате ли интернет и ако да колко често?

Позициониране на респондентите по употреба на Интернет и демографски характеристики

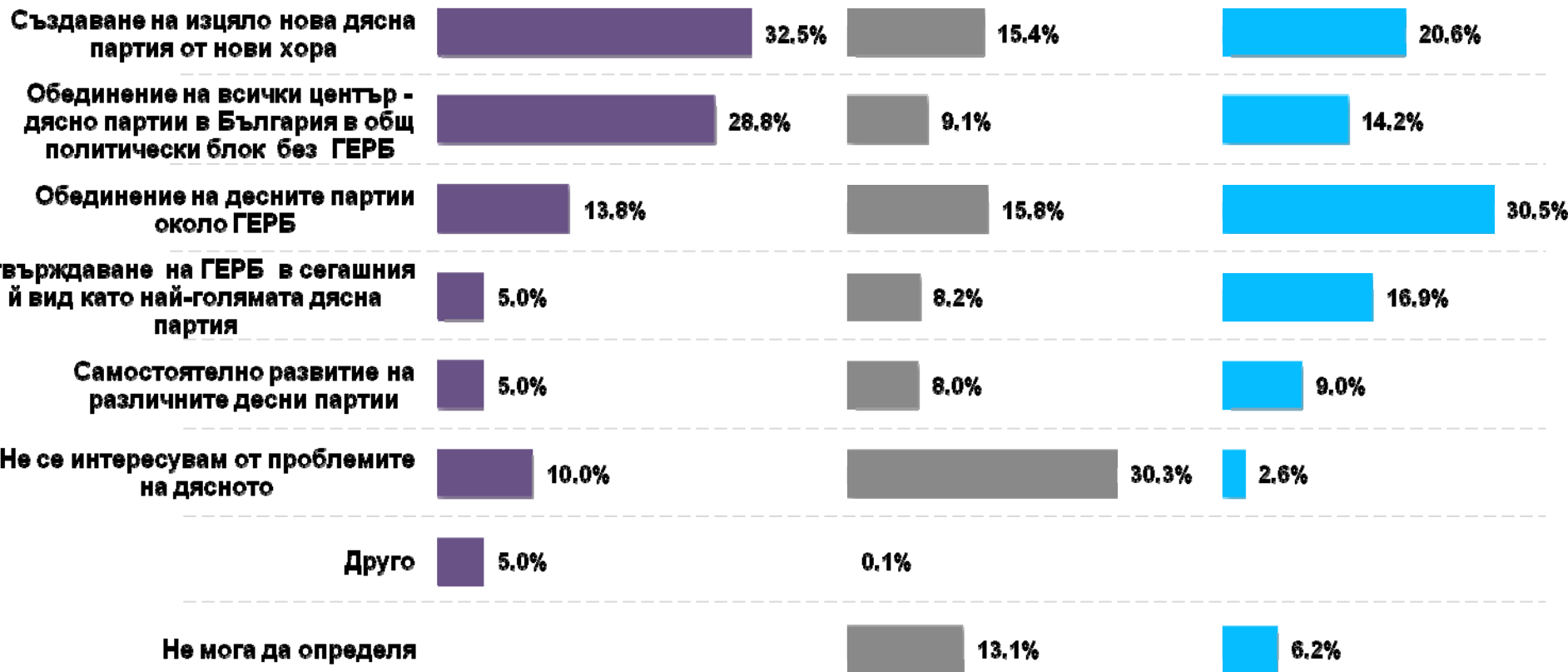
База: Всички /1 200/

Кой от следните варианти за развитието на дясното политическо пространство е най-добър според Вас?

Бизнес

Всички

Десни

База: Всички отговорили /80/

База: Всички /1200/

База: десни избиратели /393/

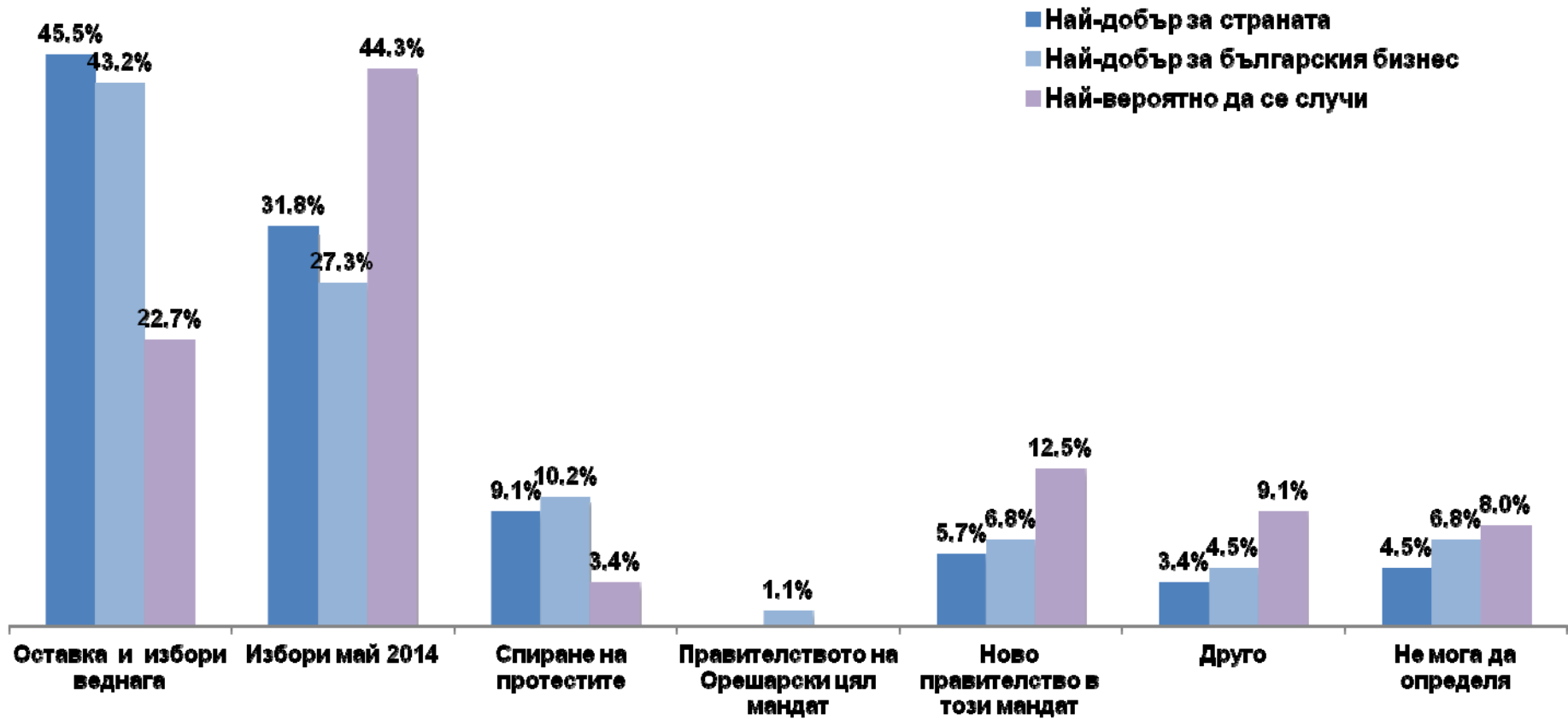
ПЕРСПЕКТИВИ ЗА РАЗВИТИЕ И АКТУАЛНИ РЕШЕНИЯ

Кой вариант за изход от сегашната ситуация според вас е най-добър за страната / вероятен да се случи?

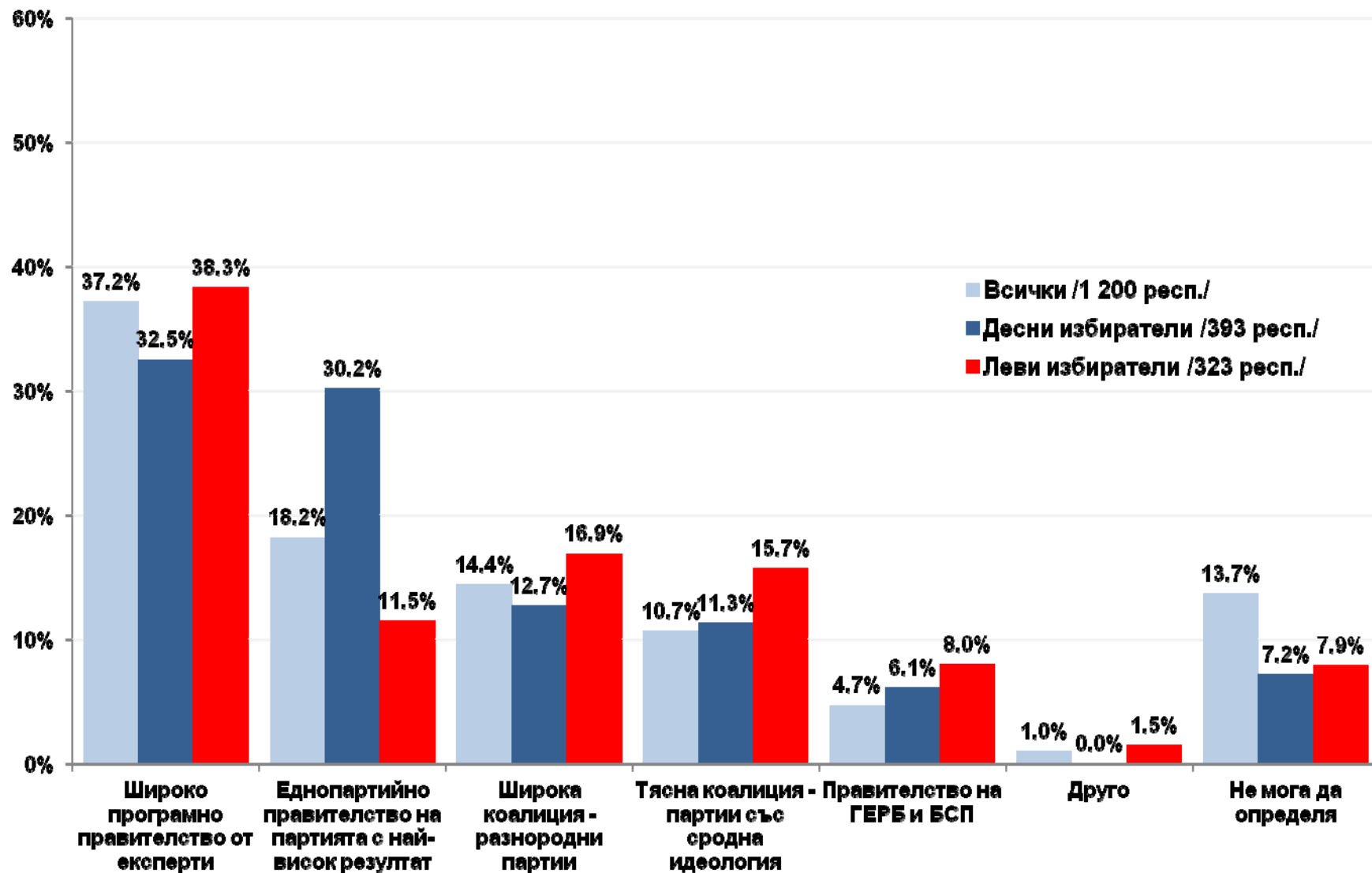
Обществени реакции и очаквания от протестите

Според Вас, кой вариант за изход от сегашната ситуация е:

База: Всички отговорили /88/

Според вас, ако се стигне до предсрочни парламентарни избори, какъв тип правителство би било най-добро за България след тях?

Население

- Гарантирани и високи социални плащания
- Подкрепа за българския бизнес
- Закрила на българското производство
- Финансова дисциплина
- Бюджетни икономии

Бизнес

- Стимули за българския бизнес
- Съкращаване на администрацията
- Съкращаване на бюджетни разходи
- Пътна инфраструктура
- Преференции за чужди инвеститори
- Финансова дисциплина и нисък дефицит

Туризм

Еко селско стопанство

Животновъдство

Нови технологии

Лека промишленост

Туризм

Еко селско *стопанство*

ИТ и услуги

Иновации

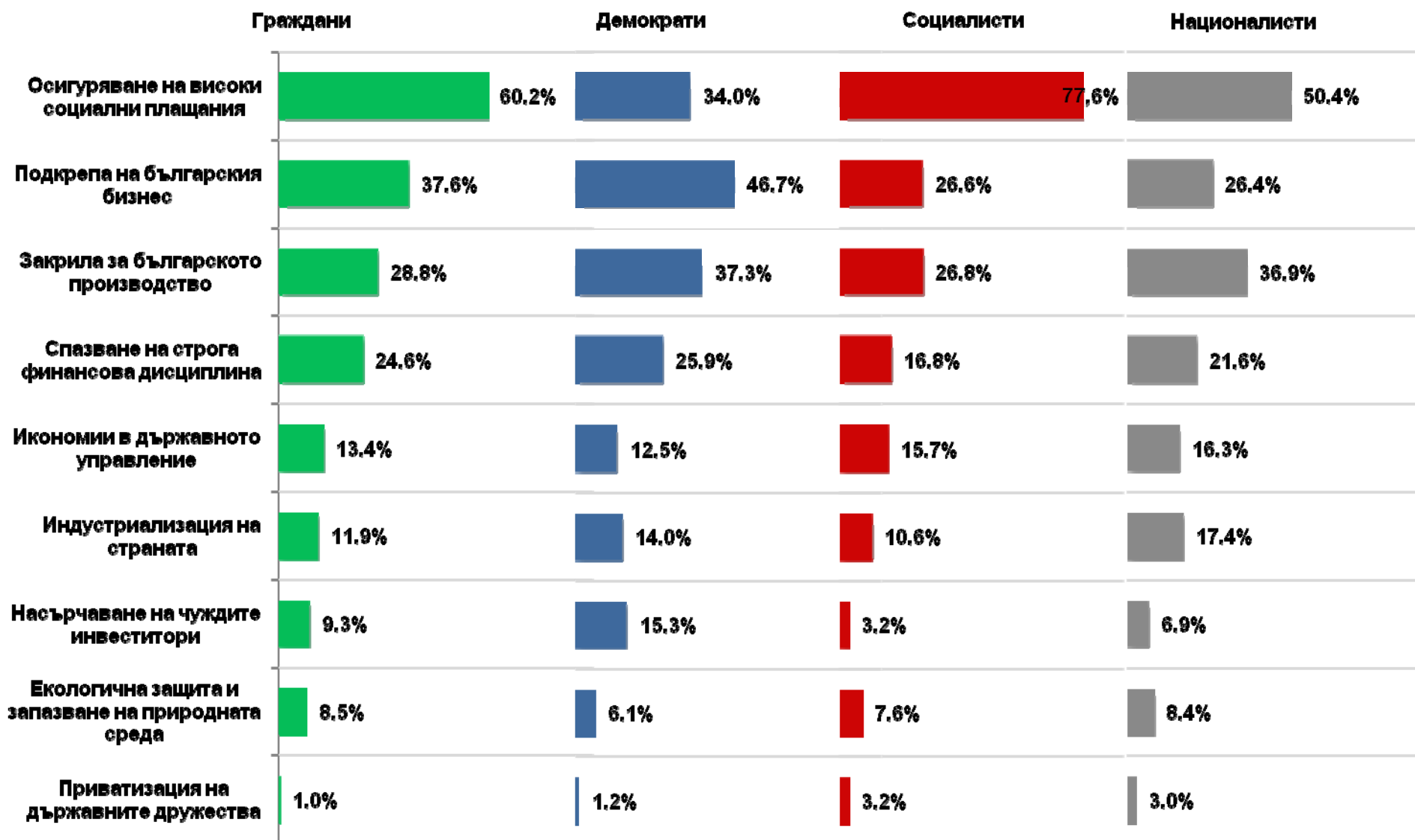
Лека промишленост

Политики, които биха подкрепили отделните типове избиратели

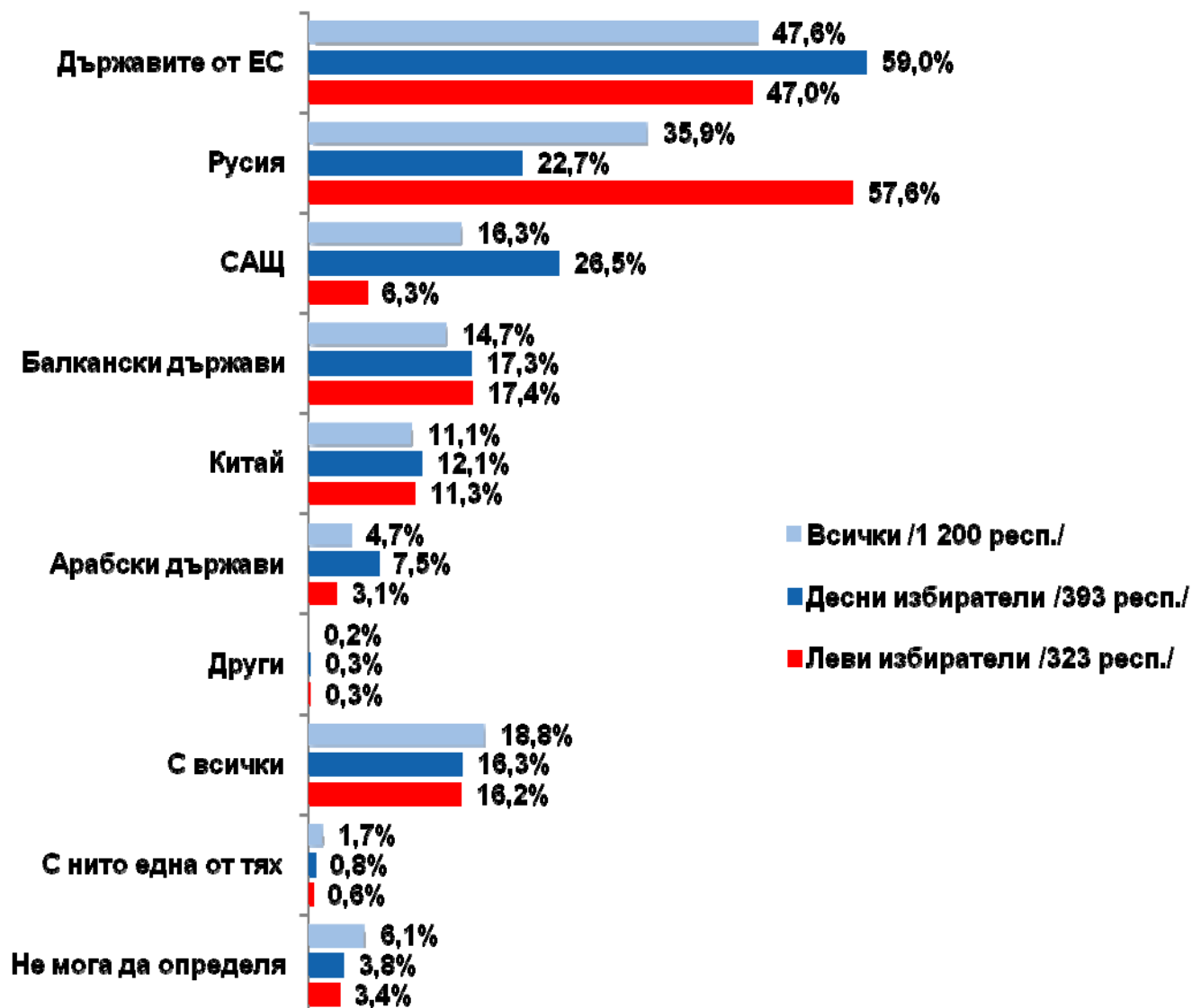
Кои от следните политики трябва да води партията, на която бихте се доверили?

Посочван е повече от един отговор.

Според вас, с кои големи световни сили България трябва да търси сътрудничество и стратегическо партньорство?

Посочван е повече от един отговор.

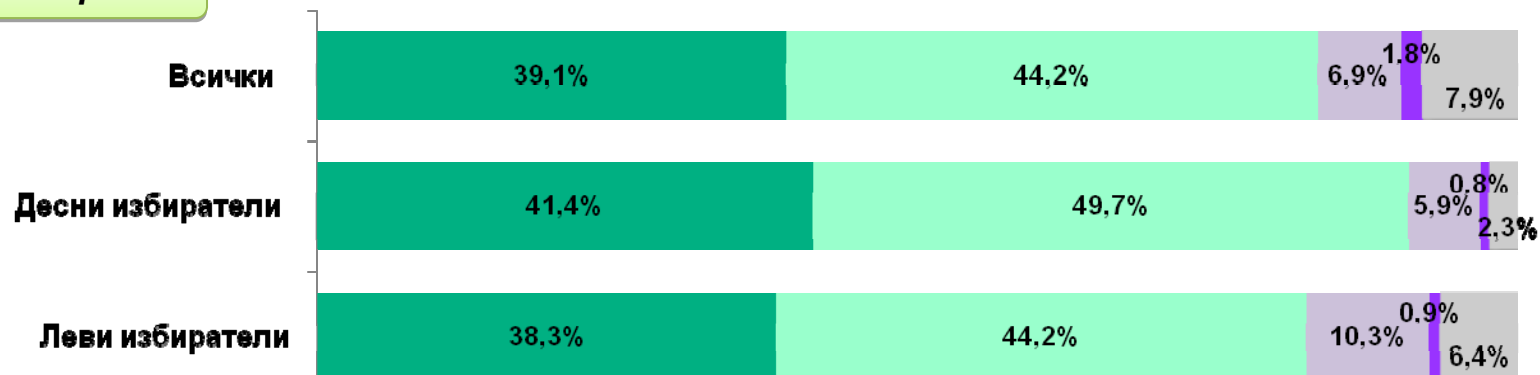
От кои от следните източници се влияете най-много при формиране на вашето мнение за обществено – политическия живот в страната?

Посочван е повече от един отговор.

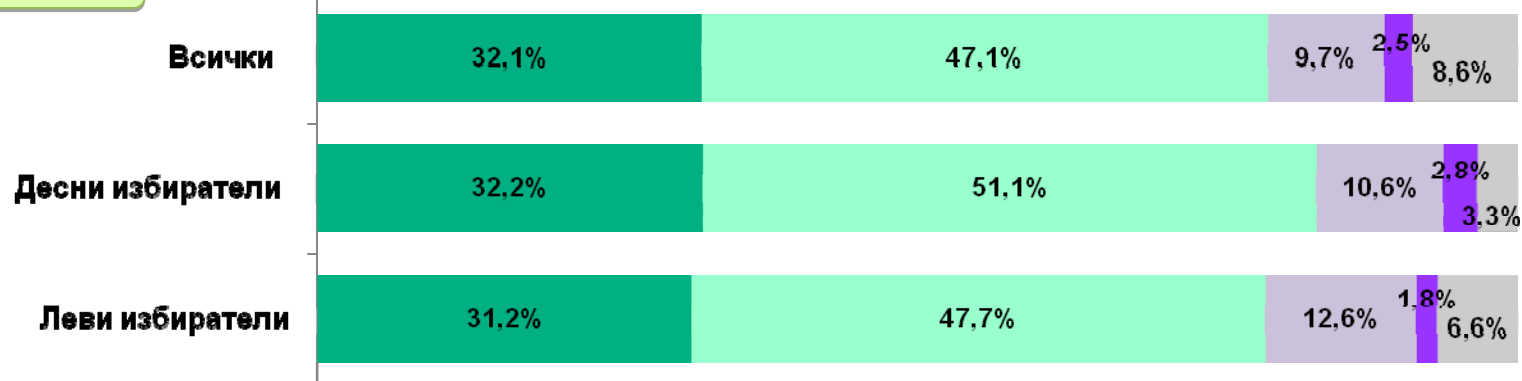

Според вас, доколко зависими или независими са българските медии от:

Икономически интереси

Политическо влияние

■ Изцяло зависими ■ По-скоро зависими ■ По-скоро независими ■ Изцяло независими ■ Не мога да определя

База: Всички /1200/

Десни избиратели /393/

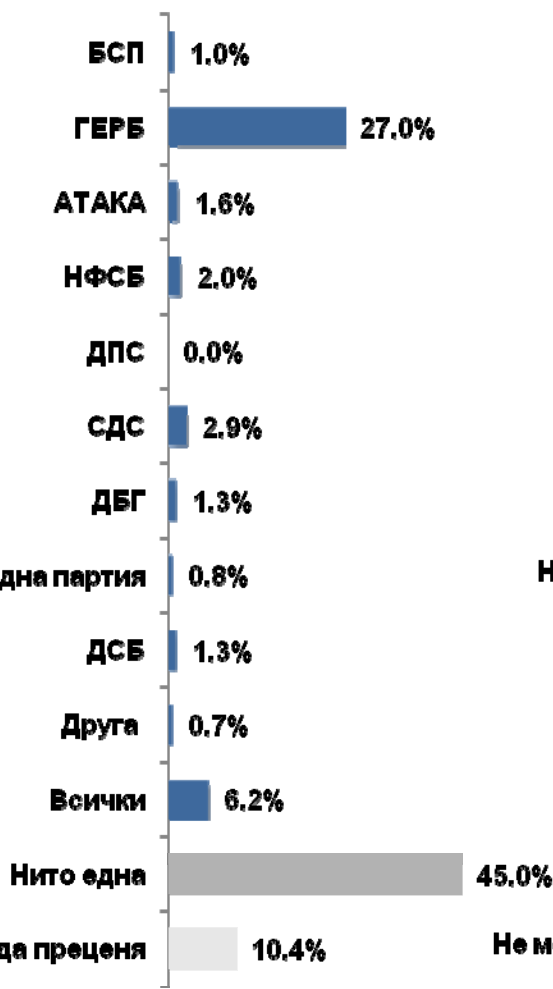
Леви избиратели /323/

Според вас, коя партия може да гарантира свободата на медиите в България?

Всички /1 200 респ./

Десни избиратели /393 респ./

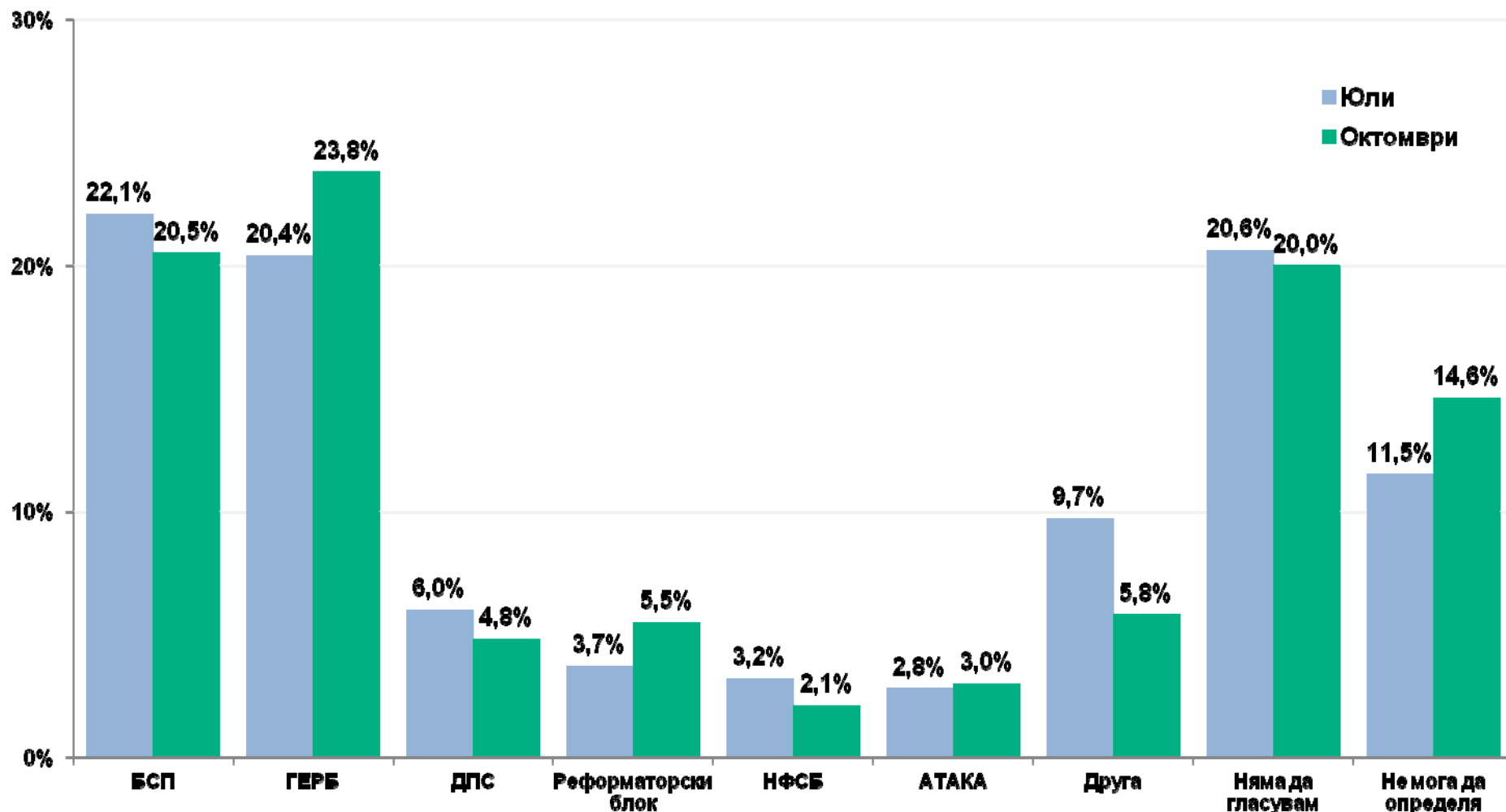
Леви избиратели /323 респ./

Ако парламентарните избори са днес, и на тях се явят следните партии и коалиции, за коя партия/коалиция бихте гласували?

Ако парламентарните избори са днес, и на тях се явят следните партии и коалиции, за коя партия/коалиция бихте гласували?

База всички: Юли /1 200/
Октомври /1158/

Вие лично, доколко приемате или отхвърляте следните форми на граждански протест за постигане на исканията към управляващи:

База всички: /1 158/

Основни изводи и препоръки

- Десните политически принципи имат широка социална база сред избирателите. Те доминират общественото съзнание
- Дясно управление на страната има шанс при обединение на всички десни електорални сили и при активизиране на десните избиратели
- Обединението на усилията не означава обединение на партиите
- Необходимо е да се търси нова идентичност на новите десни партийни проекти.
- Да се инвестират усилия в налагане на лидери и техния авторитет. Доверието в партиите започва от доверие в лидерите